

NEMZETI KÖZSZOLGÁLATI EGYETEM
ÁLLAMTUDOMÁNYI ÉS NEMZETKÖZI TANULMÁNYOK KAR

TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA
2024. ÉVI TAVASZI FORDULÓ

**A POLITIKAI DÖNTÉSHOZATAL LECSAPÓDÁSA A MAGYAR KÜLÜGYI IGAZGATÁSBAN,
MAGYARORSZÁG KOLOZSVÁRI ÉS ISZTAMBULI FŐKONZULÁTUSÁNAK PÉLDÁJÁN KERESZTÜL**

Szerző:
Oláh Rebeka

Témavezető:
Dr. Hárs András
adjunktus

Budapest
Kézirat lezárásának a dátuma
2024

**A POLITIKAI DÖNTÉSHOZATAL LECSAPÓDÁSA A MAGYAR KÜLÜGYI IGAZGATÁSBAN,
MAGYARORSZÁG KOLOZSVÁRI ÉS ISZTAMBULI FŐKONZULÁTUSÁNAK PÉLDÁJÁN KERESZTÜL**

Kézirat lezárásának a dátuma

2024

Tartalomjegyzék

1 Bevezetés	1
1.1 Személyes motiváció, a témaválasztás indoklása	2
2 Magyarország főkonzulátusainak mozgástere	3
2.1 A magyar konzuli tevékenység jogforrásai	4
2.1.1 Bécsi egyezmény a konzuli kapcsolatokról	5
2.1.2 A magyar konzuli jog	7
2.2 Konzuli igazgatás az európai közigazgatási térben	9
2.2.1 Az uniós polgárságon alapuló konzuli védelem	10
2.2.2 Közös vízumpolitika az Unióban	11
2.3 A jelenlegi magyar politika főbb csapásirányai	13
2.3.1 Magyarország az Európai Unióban	13
2.3.2 Nemzetpolitika	16
2.3.3 Külgazdaság	18
2.3.4 Országimázs	20
3 Magyarország Kolozsvári Főkonzulátusa	21
3.1 A szakpolitikai és a szakágazati tevékenység találkozása	22
3.1.1 Klasszikus konzuli feladatok	25
3.1.2 Kulturális feladatok a kincses városban	26
3.1.3 Külgazdasági hálózat	27
4 Magyarország Isztambuli Főkonzulátusa	28
4.1 Uniós égisz alatt a közös vízum- és bevándorláspolitiká	32
4.1.1 Nemzetbiztonsági kockázat	35
4.1.2 A nemzetbiztonság gazdasági vetülete: Keleti nyitás	36
4.2 Magyar-török kulturális évad 2024	37
5 Összehasonlítás	38
6 Kitekintés a konzulátusok jövőjére - összegzés	39
7 Függelék	41
8 Irodalomjegyzék	42

1 Bevezetés

A szuverén állam egyik ismérve, hogy diplomáciai kapcsolatot tud felvenni más szuverén államokkal, nemzetközi szervezetekkel.¹ Míg a két ország kapcsolatával, az ország hírnevének és méltóságának megőrzésével, az anyaország külpolitikájának előmozdításával a diplomáciai igazgatás foglalkozik, addig a szakágazati tevékenység másik ága az egyénre és az őt érintő közigazgatási tevékenységre, az ő érdekeinek a védelmére koncentrál.² Ebben az értelemben külügyi igazgatásnak nevezzük azt a tevékenységet, amely a külkapcsolati feladatok végrehajtásáért felelős és összehangolja az állami szervek ezen irányú tevékenységét más államokkal a politika, a gazdaság, a kereskedelem, a kultúra és a tudomány területén; célja az állam feladatainak ellátása, érdekeinek képviselete a fogadó államban. Ezeket a külkapcsolati tevékenységeket a külpolitika mentén valósítják meg, mely szorosan kapcsolódik az adott állam belpolitikájához és tükrözik azokat az értékeket és célokat, amelyeket az adott állam képviselni kíván.³ A nemzetközi szintén való érvényesülés az ország külügyi igazgatásán keresztül valósul meg. Mindig is fontos szerepet játszottak a diplomáciai kapcsolatok és képviseletek egy állam életében, ám a 21. századra, köszönhetően a globalizációnak, az átalakulóban lévő világrendnek, felértékelődött azoknak a szerepe. Különösen nagy igény mutatkozik a konzuli szolgáltatás iránt, mely az anyaország kinyújtott karjaként védelmet és segítséget kínál az ország állampolgárainak külföldi tartózkodásuk idején.⁴ A létjogosultság alapja az egyre nagyobb számú utazó és külföldön letelepedő állampolgár, akik állampolgárságuk szerint továbbra is az anyaország védelmét élvezik, konzuli védelemre jogosultak.⁵ A 2020-as koronavírus járvány kitörésekor, amely számos kihívást és váratlan helyzetet hozott magával, a konzuli szolgálatok kiemelt szerepet kaptak az állampolgárok védelmében és támogatásában. Több, mint 600.000 uniós állampolgár vette igénybe az egyes konzuli szolgáltatásokat. Ezek az emberek a világjárvány következtében kénytelenek voltak kényszeresen hazatelepülni.⁶

¹ Wojciech Stankiewicz: A Rigid View of Sovereignty in International Diplomacy, Polish Political Science Vol. XXXIX 2010 PL ISSN 0208-7375

(<https://czasopisma.marszalek.com.pl/images/pliki/ppsy/39/ppsy2010015.pdf>) (2024.01.10.).

² Kmety Károly: A magyar közigazgatási és pénzügyi jog kézikönyve. II. kötet. Hatodik javított kiadás. Budapest, Grill Károly Könyvkiadó Vállalata (1911) 568–589.o.

³ Csatlós Erzsébet: A konzuli védelem európai közigazgatása Az együttműködések szervezeti és eljárásjoga az uniós polgár konzuli védelemhez való jogának tükrében, Iurisperitus Kiadó Szeged (2019) 17.o.

⁴ Consular services to citizens abroad: insights from an international comparative study Rand Europe (2019) 7.o.

⁵ Hargitai József: Nemzetközi jog a gyakorlatban, Budapest, Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó, (2008) 207.o.

⁶ The Diplomatic Service of the European Union: Good stories on consular support for EU citizens stranded abroad (2020) (https://www.eeas.europa.eu/eeas/good-stories-consular-support-eu-citizens-stranded-abroad_en) (2024.03.09.).

Két állam kölcsönös megegyezéssel alakít ki konzuli kapcsolatot. Habár a diplomáciai kapcsolatfelvétel magában foglalja a konzuli kapcsolatok felvételét is, fordított esetben ez nem feltétlenül igaz, így konzuli kapcsolat, diplomáciai kapcsolat nélkül is létesíthető.⁷

A konzuli kapcsolatok kialakulása már az ókorban elkezdődött. Először a görög poliszok alakítottak ki egy olyan intézményrendszert, amely a kívülálló emberek képviselésével, védelmével, vitás ügyeinek rendezésével, kereskedelmi kapcsolatok kialakításával foglalkozott.⁸ A középkorban a kereskedelem felélénkülésével hoztak létre egy olyan intézményt, amely biztosította a megfelelő jogvédelmet a kereskedők számára.⁹

Franciaországban a 16. század derekán került kinevezésre az első olyan államtitkár, aki a külügyek koordinálásával foglalkozott. A bel- és külpolitikai kérdések innentől nem csak a király személyéhez köthetők. Alig kellett eltelni egy fél évszázadnak, hogy állandó ügyviteli szervezeti egységek alakuljanak ki az államérdekek érvényesítésére külföldön, amelyek a kizárólagos külügyi department-nek voltak alárendelve.¹⁰ 1681-ben a francia Jean-Baptist Colbert létrehozta a konzuli szolgálatot tartalmazó első dokumentumot. Az ipari forradalom alatt még inkább megnőtt nemzetközi kereskedelemben az államok bilaterális szerződéseket kötöttek a konzuli tevékenység szabályozására, melynek rendszere később, csak a 19. századra kezdett el leginkább hasonlítani a ma ismert szisztémához.¹¹

1.1 Személyes motiváció, a témaválasztás indoklása

Alapképzésem utolsó évében a külügyi igazgatás és a konzuli tevékenység kezdett el foglalkoztatni, melyet a mesterképzés alatt sikerült mélyebben tanulmányoznom és mely alapjául szolgál jelen kutatásomnak is. Dolgozatomban a magyar főkonzulátusok szerepét és szerepvállalását vizsgálom a magyar külpolitika mentén. Arra a kérdésre keresem a választ, hogy milyen szerepet játszanak az egyes külügyi képviseltek, azon belül is a főkonzulátusok a magyar külügyi igazgatásban; hogyan befolyásolja a konzuli képviseltek tevékenységét és a konzul munkáját a kormányzat által meghozott egyes döntések és a kialakított külpolitika, milyen feladatokkal bővül azok megbízása, esetlegesen vannak-e az adott helyszínre jellemző sajátosságok. Azt is vizsgálom továbbá, hogy mennyiben befolyásolja ezen külképviseletek

⁷ Vienna Convention on Consular Relations. Vienna, 24 April 1963. UNTC 8638. Kihirdette: 1987. évi XIII. törvényerejű rendelet a konzuli kapcsolatokról Bécsben, 1963. április 24-én elfogadott egyezmény kihirdetéséről 2. cikk.

⁸ Becánics Adrienn: Konzuli kapcsolatok. Internetes Jogtudományi Enciklopédia (2018), A konzuli kapcsolatok történeti fejlődése (<https://ijoten.hu/szocikk/konzuli-kapcsolatok>) (2024.01.11.).

⁹ Csatlós (2019) 30-31.o.

¹⁰ Bába Iván, Halász Iván, Tóth Norbert: Külügyi igazgatás, Dialóg Campus Kiadó, Budapest (2017) 6.o (<https://tudasportal.uni-nke.hu/xmlui/bitstream/handle/20.500.12944/4948/K%C3%BCI%C3%BCgyi%20igazgat%C3%A1s.pdf?sequence=3&isAllowed=y>).

¹¹ Csatlós (2019) 32-45.o.

működését az Európai Unió maga, hogyan hat Magyarország, illetve a fogadó államok kapcsolata a sui generis intézménnyel a szakágazati tevékenységre. A kutatás bázisát azon egyszerű tény szolgálja, miszerint a konzul tradicionálisan nem rendelkezik politikai funkciókkal, illetve csak korlátozott lehetőségei vannak a külpolitika érvényesítésére, főbb tevékenységei közigazgatási jellegűek.¹²

A hatékony tényfeltárás érdekében dolgozatomban empirikusan gyűjtött adatokra fogok támaszkodni. Kutatásomat három gyakornoki időszak előzte meg; 2023 tavaszán két és fél hónapot töltöttem Isztambulban, ahova 2024 elején volt szerencsém visszatérni egy három hónapot felölelő gyakornoki lehetőség idejére. 2023 őszét Kolozsváron töltöttem, ahol 10 héten keresztül tanulmányoztam a konzuli folyamatokat. Gyakornoki programjaim helyszíneit alapos megfontolás után választottam ki, annak érdekében, hogy kellőképpen fel tudjam térképezni a magyar külpolitika sarokpontjait, ezzel is megfelelő keretet biztosítva a kutatásom sikerének. A helyszínek kiválasztásánál elsődleges szempont volt az adott országban és területen élő és megforduló magyarok számának mutatója. Mindezek mellett fontos volt Magyarország és a fogadó állam kapcsolata, annak helye és szerepe a magyar külpolitikában. Igyekeztem olyan helyszíneket választani, ahol az ügyszám várhatóan nagy, ezzel is biztosítva a tanulmányhoz megfelelő mintavétel sikerességét.

Adatgyűjtés során számos olyan, a konzuli tevékenységgel kapcsolatos téma merült fel, amely kiemelt szerepet játszik a magyar politikában és további iránymutatásként szolgál az adott ország és Magyarország diplomáciai és konzuli kapcsolatainak feltérképezésében. A releváns információkat nyilvános forrásokból, valamint az érintett országok konzuli szolgálatok képviselőivel folytatott beszélgetések során gyűjtöttem össze. A konzuli tevékenység és jogforrásainak az áttekintése után a magyar külpolitika jelenlegi trendjeit vizsgáltam. Ezek után az egyes konzulátusok, előbb a Kolozsvári Főkonzulátus, majd az Isztambuli Főkonzulátus, tevékenységeit a megállapított külpolitikai prioritások nyomán vizsgálom. Dolgozatom részét képezi egy összehasonlító elemzés a két konzulátus törzsfeladatait illetően, illetve egy jövőre irányuló előretekintés, amely a konzuli szolgálatok lehetséges fejlődését, hatékonyságának növelését célozza.

2 Magyarország főkonzulátusainak mozgástere

Önálló jogfolytonos magyar külügyi igazgatásról 1918-tól kezdve beszélhetünk. Ennek jogi alapját a Károlyi-kormány által kihirdetett 1918. évi V. néptörvény adta,¹³ mely a magyar külügyi igazgatás élére a külügyminisztert helyezte, aki vezeti a Külügyminisztériumot, a

¹² Becánics (2018).

¹³ Hargitai József: A diplomáciai és konzuli kapcsolatok joga, Budapest, Aula, (2005) 266.o.

magyar diplomáciai képviselőket és a magyar konzuli hivatalokat, ezek szabályozását és a külügyminiszter jogköreit kormányrendelettel határozták meg.¹⁴

Az 1989/90-es rendszerváltást követően átalakult a magyar külügyi igazgatás és külpolitikai döntéshozatal szerkezete, demokratikus legitimitást kapott a külpolitika.¹⁵ Ahhoz, hogy egy állam érvényesülni tudjon a nemzetközi térben, elengedhetetlen egy stabil külügyi apparátus megléte, melynek csúcsszerve a külügyminisztérium, de más szervek is rendelkeznek kompetenciával. 2014 óta a Külgazdasági és Külügyminisztérium a magyar külügyi igazgatás központi szerve.¹⁶ A szervezet vezetője a külgazdasági és külügyminiszter, aki felel kormány külgazdasági és külpolitikai tevékenységeinek összehangolásáért,¹⁷ kinevezi, illetve felmenti a főkonzulokat.¹⁸ Az alábbiakban szeretném bemutatni a magyar konzuli tevékenység jogforrásait és az azt befolyásoló külső tényezőket; az Európai Unió és a magyar külpolitika alakulásának szerepét, amelyek a konzuli tevékenységet tekintve relevánsak lesznek.

2.1 A magyar konzuli tevékenység jogforrásai

A konzul sokrétű feladatkörrel rendelkezik, melynek legfőbb jogforrása az *1963. évi bécsi egyezmény a konzuli kapcsolatokról* (BKE). A BKE mellett fontos kiemelni a nemzetközi szokásokat, melyek alapjaiban határozzák meg a konzuli jogot és azokat az államközi szerződéseket, amelyek a küldő és a fogadó állam közötti kapcsolatot pontosítják. Ezekben a bilaterális egyezményekben esik szó az állam egyedi igényeiről a másik állam felé. A konzult továbbá a küldő állam belső joga köti.¹⁹ Habár egyes univerzálisnak mondható törzsfeladatok elkülöníthetők minden konzulátus tekintetében, az adott államnak megvannak a maga jellegzetes feladatai, amelyek szintén eltérőek lehetnek különböző fogadó országokban, attól függően, hogy milyen kapcsolatot ápol a két állam. Ezen sajátosságok hajtómotorja az állami érdekérvényesítés, a meghozott jogszabályok és a politika.

Ebben a fejezetben szeretném áttekinteni a magyar konzul főbb feladatait a BKE, illetve a magyar jogszabályok nyomán, megalapozva, hogy a későbbiekben feltárjam azokat a specifikumokat, amik csak Magyarországnál, illetve a részes államoknál, Romániánál és Törökországnál jelennek meg. Fontos kiemelni, hogy Magyarország európai uniós tagságánál fogva kiemelt és megkerülhetetlen szerepet játszik a jogalkotásban és a konzuli igazgatásban az uniós aquis, melyet egy külön pontban fogok taglalni a fejezeten belül és, amelynek

¹⁴ 1918. évi V. néptörvény az önálló magyar külügyi igazgatásról.

¹⁵ Bába-Halász (2017) 21.o.

¹⁶ 152/2014. (VI. 6.) Kormányrendelet, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről.

¹⁷ 182/2022. (V. 24.) Korm. rendelet a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről.

¹⁸ 11/2022. (IX. 6.) KKM utasítás a Külgazdasági és Külügyminisztérium Szervezeti és Működési Szabályzatáról

¹⁹ Horváth Szováti Kinga: A konzuli tisztviselő és a tiszteletbeli konzuli tisztviselő konzuli okirat készítési és konzuli tanúsítvány kiállítás tevékenységéről, KK, 2011/4., 60-78. o.

(<https://szakcikkkadatbazis.hu/doc/8346949>) (2024.01.14.).

fogalmi kérdései nem képezik központi részét a jelen kutatásnak. Ezek után szeretnék kitérni a magyar külpolitika azon sarokpontjaira, amelyek mentén a jelenlegi külpolitika formálódik és, amelyek jelenleg hatással vannak a Kolozsvári és az Isztambuli Főkonzulátus működésére. A két vizsgált államban lévő konzulátus tekintetében a fogadó állammal kötött kétoldalú megállapodásokat a vonatkozó fejezetben fogom kifejteni.

2.1.1 Bécsi egyezmény a konzuli kapcsolatokról

Kezdetben a konzuli megbízás tekintetében kétoldalú egyezmények kötődtek a küldő és a fogadó állam között, ezek azonban országokként eltértek. Az 1963-ban elfogadott *bécsi egyezmény a konzuli kapcsolatokról* (BKE) az ENSZ égisze alatt született és a nemzetközi szokásjogot, illetve udvariassági szabályokat (*courtoise*), a konzulok jogállását, kiváltságait és mentességeiket, a küldő és fogadó államok kötelezettségeit kodifikálta. Az univerzális, 182 tagállammal rendelkező keretegyezményhez²⁰ további két fakultatív jegyzőkönyv is tartozik az állampolgárság megszerzéséről²¹ és a kötelező vitarendezésről, illetve a Nemzetközi Bíróság joghatóságáról.²²

A BKE-t Magyarországon az 1987. évi 13. törvényerejű rendelettel hirdették ki.²³ A bécsi egyezmény részletes leírást ad a konzul feladatairól az egyezmény 5. cikkében, melyeknek azonban alapfeltétele, hogy a fogadó állam törvényeit és jogszabályait tiszteletben kell tartani, a konzuli tevékenységet a belügyekbe való beavatkozás nélkül kell végrehajtani.²⁴ A konzul feladatát a küldő állam által meghatározott és a fogadó állam által is elfogadott konzuli kerületben végzi, melynek nagyobb államok tekintetében van jelentősége.²⁵

A BKE felsorolásából is jól látszik, hogy a konzul legfontosabb feladata az érdekvédelem, mely a küldő állam honosainak, természetes és jogi személyeknek védelméből és a számukra nyújtott segítségből áll.²⁶ A BKE kiemeli a kiskorú és cselekvőképtelen állampolgárok érdekvédelmét, számukra gyámság vagy gondnokság elrendelését, az állampolgárok képviselőtét, vagy annak biztosítását a fogadó állam bírósága, vagy más hatóságai előtt, illetve bírósági és peren kívüli iratok megkeresését és továbbítását.²⁷ Ezen a ponton fontosnak tartom elhatárolni a diplomáciai védelmet a konzuli védelemtől. Diplomáciai védelem során egy

²⁰ BKE.

²¹ Optional Protocol to the Vienna Convention on Consular Relations concerning Acquisition of Nationality, Vienna, 24 April 1963. UNTC 7311.

²² Optional Protocol to the Vienna Convention on Consular Relations concerning the Compulsory Settlement of Disputes, Vienna, 24 April 1963. UNTC 8640.

²³ BKE .

²⁴ BKE 55. cikk.

²⁵ BKE 1. cikk b) pont.

²⁶ Hargitai (2008): 207.o.

²⁷ BKE 5. cikk.

másik állam által elkövetett nemzetközi jogsértés rendezése, a felelősség érvényesítése és jóvátétel követelése történik.²⁸ Ebben az esetben az állam a saját jogait érvényesíti, még abban az esetben is, ha állampolgárának személye sérül.²⁹ A konzuli védelem minden esetben az állampolgársághoz köthető, az alanyi jogon jár a küldő állam polgárainak és nem szükséges jogsértés elkövetése sem a fogadó állam részéről. Ez a fogadó állam jogrendszerének keretein belül zajlik.³⁰ Ilyen lehet például egy elveszett útiokmány pótlása, vízumok kiadása, amelyről a BKE 5. cikke is rendelkezik.³¹

A BKE közigazgatási funkciókkal is felruházza a konzult, ilyen az anyakönyvvezetői, vagy a közjegyzői minőség. Ez utóbbira azért van szükség, mert nem minden országban alakult ki a közjegyző intézménye és ez nagyban megnehezíti az ott tartózkodók ügyintézését. A konzulátusok közjegyzői tevékenységét háromféleképpen lehet csoportosítani; elkülöníthetünk okirat hitelesítési funkciót, vagyis tanúsítványok kiállítását, nyilatkozatok vagy kétoldalú jogügyletek közokiratba foglalását és bizonyítványok vagy más hiteles közokiratok kiállítását, melyek közokirati bizonyító erővel bírnak. Az iratok között megkülönböztetünk hivatalos vagy hatósági bizonyítványokat és tanúsítványokat. Hivatalos vagy hatósági bizonyítvány az életbenléti igazolás, halottszállítási engedély, állampolgárságot igazoló okiratról szóló tanúsítvány, eredetbizonyítvány, vámigazolások. Ezek kiállítására a magyar hatóságok vagy a konzul belső jogszabályok alapján jogosultak, és ebben a tekintetben közigazgatási normáknak kell megfelelniük. A tanúsítványok közjegyzői feladatnak minősülnek. A harmadik csoportba tartozó iratoknál a belső jogrendszer minősítő elvei alapján kell eldönteni, hogy azokat a konzul közigazgatási feladatai keretében vagy közjegyzőként eljárva állítja majd ki. Az anyakönyvvezetői feladatot és a hagyatéki ügyek intézését általában kétoldalú konzuli egyezmények szabályozzák részletesen.³² A konzulnak ezen felül ellenőrzési és felügyeleti joga van a küldő állam felségjelzése alá tartozó hajók és repülőgépek, azok személyzete, okmányai, a legénység között felmerülő viták felett.³³

A BKE rendelkezik továbbá olyan diplomáciai jellegű politikai feladatokról, mint a küldő és fogadó állam közötti kereskedelmi, gazdasági, kulturális és tudományos kapcsolatok fejlesztése, előremozdítása és baráti kapcsolatok elősegítése. Megengedett továbbá ezen témák viszonyairól és alakulásáról tájékozódni.³⁴ Ez a hagyományosan diplomáciai feladat, a

²⁸ ILC Draft Articles on Diplomatic Protection (2006), 1. cikk.

²⁹ ICJ, Nottebohm-ügy (Liechtenstein v. Guatemala), Second Phase, Judgment of 6 April 1955. I. C. J. Reports 1955. 4.

³⁰ Jakab András (szerk.): Az Alkotmány kommentárja II., Századvég, Budapest, (2000). 2465-2466.

³¹ BKE 5. cikk.

³² Horváth Szóvati (2011).

³³ BKE 5. cikk.

³⁴ BKE 5. cikk.

magyar gyakorlat szerint magába foglalja a bel- és igazságügyi együttműködést, a nemzetközi migrációt és az idegenforgalom kérdéseit.³⁵ A BKE 5. cikke nem ad taxatív felsorolást a konzul teljeskörű feladatairól. Ezt az 5. cikk m) pontjával korrigálja, mely generálklauzulaként biztosítja, hogy a küldő állam bármely más feladatot, amelyet a fogadó állam is elfogad, rábízhatson a konzulátusra. Jó példa erre a konzuli letét intézménye.³⁶ Az m) pont mozgásteret biztosít a kormányzat számára, hogy olyan kivételes teendővel ruházza fel a konzulátust, amely elengedhetetlen a külpolitika érvényesítésében vagy, amely kifejezetten a küldő állam érdekeit szolgálja.

2.1.2 A magyar konzuli jog

A magyar konzuli tevékenység belső szabályozásának alapját az Alaptörvény XXVII. cikk (2) bekezdése adja miszerint külföldi tartózkodás alatt minden magyar állampolgárnak joga van védelemre.³⁷ Ez nem más, mint a konzuli védelem lehetőségének biztosítása,³⁸ összhangban a nemzetközi jogi kötelezettségekkel.³⁹ Az Alaptörvény ezzel a rendelkezéssel megadja a konzuli védelem keretét, azt azonban részletesen a *konzuli védelemről szóló 2001. évi XLVI. törvényben* (Kotv.) és a végrehajtására elfogadott a konzuli védelem részletes szabályairól szóló 17/2001. (XI.15.) KüM rendelet szabályozza. Egyes területekről külön jogszabályban rendelkeznek.⁴⁰

Az Alaptörvényben használt megfogalmazás alapján konzuli védelem csak Magyarország állampolgárainak jár, így a többes állampolgársággal rendelkező magyarok védelmére csak korlátozottan biztosít védelmet.⁴¹ A Kotv 3. cikk (2) bekezdése ésszerű korlátozást szab a nemzetközi jogon keresztül: kettős vagy többes állampolgárok csak olyan mértékben jogosultak a magyar konzuli védelemre, amely mértékben a fogadó állam lehetővé teszi azt.⁴² A konzuli védelem így nem tekinthető hatékony jogvédelmi eszköznek a határon túli magyarság számára, még magyar állampolgárság megszerzése után sem, hiszen érdekvédelmi ügyekben célszerű és hatékonyabb azon ország hatóságaihoz fordulni, ahol életvitelszerűen

³⁵ Sir Ivor Roberts (szerk.): *Satow's Diplomatic Practice*, Oxford, Oxford University Press, (2009) 263–264.o.

³⁶ Horváth Szóváti (2011).

³⁷ Magyarország Alaptörvénye.

³⁸ Schiffner Imola: A diplomáciai és konzuli védelemhez való jog a magyar Alkotmányban. *Kül-Világ* 2011/1-2., 141.o.

³⁹ Magyar Országgyűlés Alaptörvény, Indokolás a XXV. cikkhez. (2011)

(<http://www.parlament.hu/irom39/02627/02627.pdf>) (2022.05.13.).

⁴⁰ Kovácsné dr. Becánics Adrienn: Az Európai Unió jogfejlesztő tevékenysége az uniós polgárság számára biztosított konzuli védelem szemszögéből, Debrecen (2023) 30-31.o
(<https://dea.lib.unideb.hu/server/api/core/bitstreams/7f883159-c58f-4a93-9f25-8a79434123f3/content>) (2024.01.15.).

⁴¹ Indokolás a XXV. cikkhez.

⁴² 2001. évi XLVI. törvény a konzuli védelemről.

tartózkodnak.⁴³ A BKE-hez képest a Kotv. pontosan meghatározza azokat az eseteket, amikor egy konzul hatáskörrel bír a magyar jog szerint. A Kotv nyomán érdekvédelmi feladatnak minősül a magyar jogban a magyar állampolgárok számára a konzul által nyújtott segítség katasztrófa, háború vagy fegyveres összeütközés esetén. A konzul folyamatosan tartja a kapcsolatot az állampolgárokkal, megtesz az adott körülmények között minden elvárható intézkedést, halál esetén gondoskodik a holttest hazaszállításáról, az elhunyt hátrahagyott hozzátartozóiról és tájékoztatja a közeli hozzátartozókat. Ugyanígy segítségnyújtást ad, ha az állampolgár baleset vagy bűncselekmény áldozata lesz, meggyőződik a megfelelő ellátásról és értesíti a családtagokat. Amennyiben az állampolgár ügyeinek intézésében, cselekvőképességében vagy személyes szabadságában korlátozott a konzul látja el az őt megillető érdekvédelmet, de jogi képviselőt nem biztosít.⁴⁴ Bajbajutott állampolgárnak minősül és kérésére, mint, ahogy minden kérésre, köteles eljárást indítani a külszolgálatot teljesítő konzul,⁴⁵ az az állampolgár, aki elvesztette útiokmányát, akinek bármely irata lejárt, külföldön bajba jutott. A konzulnak minden esetben mérlegelési jogköre van, ő maga dönti el a segítség módját figyelembe véve az adott körülményeket és a helyi viszonyokat.⁴⁶ A széles mérlegelési jogkör a fokozatosság elvével együtt érvényesül; hazatérési kölcsön, például csak minden más lehetőség kimerítése után nyújtható, ha a hazatérésnek más módja már nincs.⁴⁷ Ez azért fontos, mert habár a konzul a magyar közigazgatásban résztvevő köztisztviselő, minden esetben a saját nevében jár el.⁴⁸ Szemléltetésképpen, mintegy 220, konzuli védelemre regisztrált magyar állampolgárnak nyújtottak segítséget a 2023 őszén kirobbant izraeli konfliktus következtében, megmentésükre több evakuációs műveletet indítottak.⁴⁹ A Kotv közjegyzői feladatok végzésére hatalmazza fel a konzult, aki ezen jogkörben eljárva a közjegyzőkről szóló 1991. évi XLI. törvény hatálya alá tartozik, annak a rendelkezései szerint jár el, az ezen eljárásból születő dokumentumok közokiratnak minősülnek.⁵⁰

⁴³ Becánics (2023) 32. o.

⁴⁴ Kotv.

⁴⁵ Tóth Judit: „Jog-e a konzuli védelemhez való jog?” in Tóth Károly (szerk.): In memoriam Nagy Károly egyetemi tanár, Szeged, Szegedi Tudományegyetem ÁJK, 2002, 351.o.

⁴⁶ Kotv.

⁴⁷ Becánics (2018).

⁴⁸ Kende Tamás, Nagy Boldizsár, Sonnevend Pál, Valki László: Nemzetközi jog, Budapest, Wolters Kluwer, (2014) 314.o.

⁴⁹ Szijjártó Péter: A konzuli védelemre regisztráltak üzenetet kaptak a következő evakuációs műveletről, Magyar Nemzet 2023, (<https://magyarnemzet.hu/kulfold/2023/10/szijjarto-peter-a-konzuli-vedelemre-regisztráltak-üzenetet-kaptak-a-következo-evakuacios-muveletről-video>) (2024.03.09.).

⁵⁰ Kotv.

2.2 Konzuli igazgatás az európai közigazgatási térben

Magyarország európai uniós tagsága alapjaiban határozza meg az ország gazdasági, politikai és jogi fejlődését. Az ország elkötelezett az európai egység megteremtése mellett, hatásköreinek egy részét az Európai Unióra ruházza át, egy részét a többi tagállammal együtt közösen gyakorolja, elősegítve ezzel a szakpolitikák hatékony összehangolást, az európai integráció szorosabb kialakítását. Magyarország uniós kötelezettségeit a magyar jogrendben is biztosítja, beépíti a nemzeti joganyagba.⁵¹ Az Európai Unió sui generis intézmény, nem kifejezetten állam és nem egyértelműen nemzetközi szervezet, ez önmagában kizárja a diplomáciai védelem lehetőségét, amely az állam diszkrecionális joga állampolgárainak védelmére egy másik állammal szemben.⁵² Nem beszélhetünk önálló konzuli intézményrendszerrel sem az Európai Unió esetében; az EU és tagállamainak célja, hogy elősegítse a tagállamok koordinációját és együttműködését, hiszen a hatásköröket a tagállami konzuli hatóságok önállóan gyakorolják,⁵³ az unió csupán kiegészítő, összehangoló, támogató hatáskörrel rendelkezik ebben a problémakörben.⁵⁴ Az együttműködés alapjait az uniós polgárság adja meg, azt a Tanács által elfogadott 2015/637/EU konzuli védelmi irányelve specifikálja, melynek értelmében bármely uniós tagállam segítséget nyújthat uniós állampolgárnak, ha annak anyaországa nem rendelkezik külképviselettel a szóban forgó harmadik országban.⁵⁵ Ezt a lojális együttműködés elvének mentén vállalják a tagállamok. A kooperációs mechanizmus szükségét⁵⁶ az is bizonyítja, hogy egyedül három olyan ország van a világon, ahol mind a 27 uniós tagállamnak van külképviselete, nevezetesen az Amerikai Egyesült Államok, az Orosz Föderáció és a Kínai Népi Demokratikus Köztársaság.⁵⁷ Az együttműködést tovább segíti az Európai Unió Tanácsa által létrehozott konzuli együttműködéssel foglalkozó munkacsoport, amely információs platformként szolgál a

⁵¹ Alaptörvény E) cikk.

⁵² Giacinto Della Cananea, The European Union and Consular Protection, A new public law, In in FARO, Sebastiano (Ed.), European Citizenship and Consular Protection, New Trends in European Law and National Law, Editoriale Scientifica, Napoli, (2012) 48.o.

⁵³ Csatlós Erzsébet: Consular Cooperation in Third States. Some Aspects Concerning Europeanisation of Foreign Service for EU Citizens. Bratislava Law Review, 1, 2017. 73. o.

⁵⁴ EUMSZ 6. cikk.

⁵⁵ A Tanács (EU) 2015/637 irányelve a harmadik országokban képviselettel nem rendelkező uniós polgárok konzuli védelmét elősegítő koordinációs és együttműködési intézkedésekről és a 95/553/EK határozat hatályon kívül helyezéséről, konzuli védelmi irányelv (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX:32015L0637>) (2024.03.09.).

⁵⁶ EUSZ 4. cikk 3. bek.

⁵⁷ Becánics Adrienn: Konzuli védelem és segítségnyújtás az Európai Unió perspektívájából in: Karlovitz János Tibor (szerk.). Fejlődő jogrendszer és gazdasági környezet a változó társadalomban International Research Institute s.r.o. Komárno (2015) (<https://www.irisro.org/tarstud2015aprilis/14BecanicsAdrienn.pdf>).

legjobb nemzeti gyakorlatokról.⁵⁸ A Lisszaboni Szerződés 13.a cikke létrehozta az Európai Külügyi Szolgálatot,⁵⁹ amely harmadik országokban és nemzetközi szervezetekben küldöttségekkel képviseli az Európai Uniót és szoros együttműködésben vannak a tagállamok diplomáciai és konzuli képviseleteivel.⁶⁰ Az uniót külföldön az EKSZ képviseli, válsághelyzetben részt vesz a koordinációs folyamatokban, konzuli védelem nyújtásakor pedig nem csak az érdekelt ország külügyminisztériuma, de az EKSZ is értesítésre kerül.⁶¹ Az uniós küldöttséggel a tagállami külképviseletek együttműködési jogviszonyban állnak.⁶²

Válsághelyzet idején érvényesül a vezető állam elve. A konzuli védelmi irányelvben leírásra kerülő koncepció szerint az a külképviselettel rendelkező állam vagy államok felelnek azokért az uniós állampolgárok támogatásáért, evakuálásáért és irányításáért, akiknek az anyaországa nem tart fenn külképviseletet az adott államban.⁶³ Gyakorlati oldalról ez az uniós polgárok mintegy 9%-át érintette a 2010-es évek elején, akik olyan harmadik országba utaztak, ahol saját állampolgárságuk szerint nem állt rendelkezésre külképviselet.⁶⁴

2.2.1 Az uniós polgárságon alapuló konzuli védelem

Az uniós polgárság intézménye a Maastrichti Szerződéssel került bevezetésre,⁶⁵ az Európához való tartozás és az egység kifejezésének érdekében.⁶⁶ Az Amszterdami szerződés tovább mélyítette az uniós polgárság fogalmát, rögzítésre került annak természete, miszerint az csak kiegészíti, de nem helyettesíti a tagállami állampolgárságot;⁶⁷ az állam saját hatáskörébe tartozik az annak a megszerzésére és elvesztésére vonatkozó feltételek meg szabása, mindazonáltal az országoknak kötelességük ezeket a jogokat az Unió által biztosított jogok védelmének garantálásával gyakorolni.⁶⁸ Az uniós polgárság olyan jogokat biztosít többek között, mint a szabad mozgás joga az Unió területén, választójog az európai parlamenti választásokon, valamint a konzuli védelemhez való jog harmadik ország területén.

Mivel a konzuli védelem állampolgársággal függ össze és az EU nem rendelkezik erre vonatkozóan külön szervvel az uniós polgárok védelmét a tagállami konzulátusok látják el.

⁵⁸ Ianniello-Saliceti, Alessandro: The long road to the protection of EU citizens abroad, in in FARO, Sebastiano (Ed.), European Citizenship and Consular Protection, New Trends in European Law and National Law, Editoriale Scientifica, Napoli, (2012) 8.o.

⁵⁹ Lisszaboni Szerződés 13.a cikk.

⁶⁰ Lisszaboni Szerződés 188q cikk.

⁶¹ Konzuli védelmi irányelv 2015/637 preambulum 16-17.pont.

⁶² Csatlós Erzsébet: Az általános konzuli hatósági együttműködések elméleti kérdései. Eljárásjogi Szemle, 2, (2017) 1. 38-39 o.

⁶³ Konzuli védelmi irányelv 2015/637.

⁶⁴ Becanics (2015).

⁶⁵ EUMSZ 23 cikk.

⁶⁶ Florian Geyer: The External Dimension of EU Citizenship. Arguing for Effective Protection of Citizens Abroad. CEPS No. 136. (2007) 2. o.

⁶⁷ Giacinto (2012) 49.o, EUMSZ 20. cikk 1. bek.

⁶⁸ 6 ECJ, Case, C-369/96, Micheletti and others v. Delegacion del Gobierno en Cantabria, 10. cikk.

Az Unió elsődleges jogforrásában lefektetett elvek szerint minden uniós polgár jogosult konzuli védelemre olyan harmadik országokban, ahol állampolgársága szerint a tagállam nem rendelkezik külképviselettel.⁶⁹ A 2000-ben aláírt Alapjogi Charta 46. cikke tovább cizellálja az uniós konzuli védelmet, deklarálja az egyenlő bánásmód elvét, miszerint ugyanolyan feltételekkel jogosult az uniós polgár igénybe venni más uniós tagállam konzuli védelmét, mintha azt a saját állama biztosítaná.⁷⁰ Fontos kiemelni, hogy míg az anyaállam alanyi jogon biztosítja a konzuli védelmet állampolgárai számára, addig az uniós konzuli védelem nem automatikusan jár, hanem kérelemre kötelezően indítják el az eljárást.⁷¹

Az állam ezenfelül jogosult konzuli feladatok ellátására egy harmadik állam területén, amennyiben a fogadó állam ezt nem ellenezte.⁷² Ezt figyelembe véve az ezt követő intézkedések az állampolgárok hazajutását hivatottak elősegíteni; a 2006-ban elfogadott 96/409/KKBP határozat lehetővé tette az egyes útiokmányok pótlását annak, elvesztésének, ellopásának, megrongálódásának esetében, bármely uniós tagállam hivatalának részéről. A más tagállam által kiadott okmány (ETD- Emergency Travel Document) csupán ideiglenes és a hazajutást segíti elő, nem pótolja a nemzeti útlevelet.⁷³

A magán- és családi élethez való jog tényleges érvényesülésének érdekében⁷⁴ a konzuli védelmi irányelv egy további újítása az uniós állampolgársággal nem rendelkező családtagok számára is biztosítani kell a segítségnyújtást, ha az állampolgár konzuli védelmet vesz igénybe olyan harmadik országban, ahol az anyaországa nem rendelkezik képviselettel.⁷⁵

2.2.2 Közös vízumpolitika az Unióban

A négy szabadság; áruk, személyek, szolgáltatások és tőke, elvének érvényesülésének érdekében a határellenőrzések felszámolásával megszületett a Schengeni övezet. Az Amszterdami Szerződés a vízumpolitikát a schengeni szabályozáshoz csatolta, a tagállamok pedig a schengeni vízumpolitikára vonatkozó szabályok összehangolása érdekében továbbfejlesztették együttműködésüket.⁷⁶ A 2010-től hatályos vízumkódex kötelező és közvetlenül alkalmazandó rendeletként magába foglalja a vízumpolitika anyagi és eljárásjogi

⁶⁹ EUMSZ 23. cikk.

⁷⁰ Európai Unió Alapjogi Chartája 46.cikk.

⁷¹ Annemarieke Vermeer-Künzli: Where the Law Becomes Irrelevant: Consular Assistance and the European Union. International and Comparative Law Quarterly, Cambridge University Press (2011) 969. o.; Kotv 19. cikk 9. bek.

⁷² BKE 8. cikk.

⁷³ A tagállamok kormányainak a Tanács keretében ülésező képviselői által elfogadott 96/409/KKBP határozata. HL L 168. 1996.7.6. [Ideiglenes útiokmányról szóló határozat].

⁷⁴ Európai Unió Alapjogi Chartája 7. cikk.

⁷⁵ Konzuli védelmi irányelv 5. cikk.

⁷⁶ Csatlós Erzsébet: Az EU hatása a konzuli igazgatásra, KJSZ, 2017/1., 25-35. o.

szabályait.⁷⁷ Kiemelt szerepet játszanak az egyes tagállamok konzulátusai, hiszen a tagállami hatóságok vízumhatósági jogkörrel rendelkeznek a közös vízumpolitikában,⁷⁸ ám ezek alapjait a Vízumkódex és a Bizottság két végrehajtási rendelkezéseket magába foglaló határozata tartalmazza; a vízumosztályok működési rendjéről és a helyi schengeni együttműködésről és a vízumkérelmek feldolgozásáról és a kiadott vízumok módosításáról.⁷⁹ A schengeni vízum koncepciója legfeljebb 90 napos tartózkodásra jogosítja fel a harmadik állam állampolgárát a schengeni térség területén.⁸⁰ Ezt a célország konzuli hatóságánál kérelmezhető. 2022-ben 7 572 755 ember adott be schengeni vízum iránti kérelmet, valamely tagállam konzulátusába. Ennek csak nem 18%-át utasították el. Ha a pandémia előtti 2018-as adatokat nézzük a schengeni vízumkérelmezők száma csaknem a duplája, 16 016 559, az elutasítás aránya pedig kicsivel több, mint 9,5%.⁸¹

Mivel az első országba való belépés után a vízummal rendelkezők előtt megnyílik az út Európa, az Unió és az ezzel járó többletjogosultságok felé, sokan élnek a lehetőséggel és a sikeres határátlépés után eltűnnek egy a vízumot kiadó országtól eltérő országba. Ezt nevezik “visa-shoppingnak”.⁸² A 2011-ben elinduló közös vízuminformációs rendszer (VIS)⁸³ 59 hónapig tárolja a vízumkérelmező biometrikus adatait (ujjlenyomatát és fényképét), ezzel is hatékonyabbá téve a Schengeni övezetbe való belépést, a határon való ellenőrzést. A biometrikus adatok tárolása eredményes eszköznek bizonyul az illegális beutazókkal szemben. Akik törvényesen érkeznek az Európai Unió területére, ott tartózkodásukat csupán a vízum lejártja teszi illegálissá. A kérelmező a kérelem benyújtása során különböző támogató

⁷⁷ A Bizottság javaslata COM(2006) 403 végleges (2006. július 19.) Európai Parlament és Tanács rendelete a Közösségi Vízumkódex kialakításáról, Az Európai Parlament és a Tanács 810/2009/EK rendelete (2009. július 13.) a Közösségi Vízumkódex létrehozásáról, HL L 243., 2009.09.15. 1. [Vízumkódex].

⁷⁸ Hargitai József: Külügyek igazgatása. In: Hargitai József - Horváthné Feksz Mária - Éliás Pál - Zanathyné Martin Györgyi: Közigazgatási szakvizsga: Külügyi és konzuli igazgatás. BM Kiadó, Budapest (1997.) 15. o.

⁷⁹ A Bizottság C(2010) 1620 végleges határozata (2010. március 19.) a vízumkérelmek feldolgozásáról és a kiadott vízumok módosításáról szóló kézikönyv létrehozásáról [Vízumokra vonatkozó kézikönyv] és a Bizottság C(2011) 5501 végleges végrehajtási határozata (2011. augusztus 4.) vízumkérelmek feldolgozásáról és a kiadott vízumok módosításáról szóló kézikönyv létrehozásáról szóló, 2010. március 19-i C (2010) 1620 végleges bizottsági határozat módosításáról; A Bizottság C(2010)3667 végleges határozata (2010. június 11.) a vízumosztályok működési rendjéről és a helyi schengeni együttműködésről szóló kézikönyv létrehozásáról. Brüsszel, 2010.6.11. [Vízumosztályok működésére vonatkozó kézikönyv].

⁸⁰ 2007. évi II. törvény a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról (Harmtv.) 8. cikk, 1. cikk.

⁸¹ European Commission: Statistics on short-stay visas issued by the Schengen States (https://home-affairs.ec.europa.eu/policies/schengen-borders-and-visa/visa-policy/statistics-short-stay-visas-issued-schengen-states_en) (2024.03.09.).

⁸²Jaume Duch Guillot: EU visa information system to help prevent visa shopping, European Parliament, 20070606IPR07543 ([https://www.europarl.europa.eu/RegData/presse/pr_info/2007/EN/03A-DV-PRESSE_IPR\(2007\)06-06\(07543\)_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/presse/pr_info/2007/EN/03A-DV-PRESSE_IPR(2007)06-06(07543)_EN.pdf)) (2024.01.22.).

⁸³ Az Európai Parlament és a Tanács 767/2008/EK rendelete (2008. július 9.) a vízum információs rendszerről (VIS) és a rövid távú tartózkodásra jogosító vízumokra vonatkozó adatok tagállamok közötti cseréjéről. HL L 218., 2008.8.13. 60. o.

dokumentumok segítségével tudja azt alátámasztani, hogy nem jelent biztonsági vagy bevándorlási kockázatot, valamint szándékában áll elhagyni a célországot és a schengeni tagállamok területét a vízum lejárta előtt.⁸⁴

2.3 A jelenlegi magyar politika főbb csapásirányai

Az euroatlanti integrációhoz való csatlakozás kiteljesedést követően Magyarország számos kihívással nézett szembe. A 2010 után hatalomra kerülő Orbán kormány az ország szuverenitását helyezte előtérbe, amely központi elemként jelenik meg valamennyi külpolitikai elemben,⁸⁵ elsősorban a külgazdasági kérdések területén, melyet a tranzakcionalizmusra alapoznak.⁸⁶ A 2022-ben megválasztott ötödik Orbán-kormány folytatta a jobboldali nemzeti és gazdasági politikáját. A koronavírus okozta politikai környezetben igyekezett reagálni demográfiai és gazdasági kihívásokra, miközben erősítette a nemzetközi szerepvállalását a változó geopolitikai miliőben.

Az alábbiakban szeretném áttekinteni a magyar külpolitika legfőbb pontjait, amelyek hatással vannak az egyes külképviseletek működésére. Az egyes külpolitikai lépéseket nem kívánom megvitatni, azokat kizárólag a Kolozsvári, illetve az Isztambuli Főkonzulátus munkájának fényében vizsgálom.

2.3.1 Magyarország az Európai Unióban

A rendszerváltást követő kormányok elsődleges külpolitikai prioritásai között újra és újra megjelent az antalli hármas prioritás egyik alaptézise, az euroatlanti integráció. A “visszatérés Európához” nemcsak politikai-történelmi és kulturális alapokon nyugodott, gazdaságilag a jóléti állam ideájával kecsegtetett. A 2004. május 1-jei európai uniós csatlakozással új lehetőségek nyíltak meg a magyar külpolitika számára; azzal, hogy szuverenitásának egy részét a tagállamokkal közösen gyakorolta, a szuverenitás más területen való megszerzését jelentette. Az európai integráció részeként az országnak lehetősége volt vezető szerepben tetszelegni olyan témákban, amelyek nem csak az integráció jövőjét tekintve fontosak, de az ország számára is meghatározó jelleggel bírnak a politika területén, ilyen a bővítéspolitika vagy a kisebbségvédelem. Az Unió részeként Magyarország új lehetőségeket kapott, nagyobb beleszólást az őt érintő politikákba. Másrészt az uniós *acquis* beemelése a nemzeti jogba és a

⁸⁴ Stephan Scheel: Real fake? Appropriating mobility via Schengen visa in the context of biometric border controls, *Journal of Ethnic and Migration Studies*, (2017).

⁸⁵ Hettyey András: Die ungarische Außenpolitik 1990 bis 2018: Europäisierung ohne Überzeugung, in Ellen Bos and Astrid Lorenz, eds, *Das politische System Ungarns: Nationale Demokratieentwicklung, Orbán und die EU*, 171–87, Berlin: Springer VS. (2021).

⁸⁶ A Political Capital és a Friedrich Erbert Stiftung tanulmánya: Az Orbán-rezsim külpolitikai mérlege, (2023) (https://politicalcapital.hu/pc-admin/source/documents/FES_Tanulmany_KulpolMerleg_OrbanRezsim_230620.pdf) (2024.01.25.).

gazdasági-politikai közösséghez való tartozás alapjaiban határozza meg Magyarország politikáját, az ország szerves részét képezi a nyugati integrációnak.⁸⁷

Magyarországot először 2011-ben érte az a megtiszteltetés, hogy fél évig az Európai Tanács soros elnökségét betöltse, ezzel is bizonyítva teljes beépülését a sui generis intézményrendszerbe, illetve lehetőséget kapva arra, hogy kicsit nagyobb nyomást gyakoroljon az uniós döntéshozatalra. Magyarország eredményesen szerepelt, tervezett célkitűzéseit megvalósította; Horvátország csatlakozási tárgyalásait eredményesen zárultak le ebben az időszakban, elfogadásra került a roma- és a Duna-stratégia, illetve az uniós határvédelemre vonatkozó szabályok.⁸⁸

Magyarország következő nagy szerepvállalása a 2024. második felére eső elnökség betöltése lesz. A prioritások között olyan politikák szerepelnek, mint a bővítési folyamat előmozdítása, a demográfiai kihívások kezelése vagy az illegális migráció megállítása,⁸⁹ amelyek mind fontos szerepet játszanak a magyar politikában és, amelyek hatással vannak az egyes külképviseletek mindennapjaira.

2.3.1.1 Kisebbségvédelem és bővítéspolitika

A történelem kusza szálainak, a különböző háborúknak, békerendszereknek és elhamarkodottan meghúzott határoknak köszönhetően rengeteg kisebbség él az anyaországon kívül Európa szerte. Az Európai Unió sokáig közönyös volt a kisebbségek helyzetére, ám a keleti bővítés és a különböző konfliktusok, aktuálissá tették a problémát. Az egyének és a közösségek identitáshoz való viszonya az integráció egyik legnagyobb kérdése. Az Európai Unió alapértékei közé tartozik többek között a diszkrimináció tilalma és az emberi jogok védelme, a nemzetközi trendekkel összhangban figyelmet fordít a kisebbségek védelmére és tiszteletére. A közös politikák sok területen érintik a kisebbségek helyzetét: az etnikai-területi autonómiák számára regionális támogatások és a határokon átnyúló együttműködések mellett az EU politikai intézményei is új teret nyitnak.⁹⁰

Magyarország és azon környező országok, ahol jelentős magyar kisebbség él, felvétele az Európai Unióba az uniós jogalkotás szintjére emelte a kisebbségek problémáját. Az *“egyesülve a sokféleségben”* alapelveket valló sui generis intézmény alapító szerződéseiben, így tehát elsődleges jogforrásában is megjelenik a kisebbségekhez tartozó személyek jogainak

⁸⁷ Hettyey (2021).

⁸⁸ Gazdag Ferenc: A magyar külpolitika 1989–2014, Nemzeti Közszerológati Egyetem Nemzetközi Intézet Budapest, (2014) 219-229.o.

⁸⁹ Varga Judit :Jól halad a 2024 második félévi magyar uniós elnökség előkészítése, Magyarország Kormánya, (2023)(<https://kormany.hu/hirek/varga-judit-jol-halad-a-2024-es-magyar-unios-elnokseg-elokeszítése>) (2024.01.25.).

⁹⁰ Vizi Balázs: Európai kaleidoszkóp, Az Európai Unió és a kisebbségek; Föld-rész könyvek, (2013) 17-26.o.

védelve, mely alapkövetelményként jelenik meg minden tagállam vagy csatlakozni kívánó tag számára.⁹¹ Az integráció egyes szakpolitikái, mint a határok átjárhatósága vagy az olyan képviselőcsoportok létrejötte, mint a Hagyományos Kisebbségek, Nemzeti Közösségek és Nyelvek kérdésével foglalkozó Frakcióközi Munkacsoport, az anyaországon kívül élő nemzetiségek mindennapi kérdéseit érinti. Politikai szinten elsősorban az Európai Parlament nyújt szélesebb mozgásteret arra, hogy a külhoni magyarok problémája képviselve legyen, a Romániáról vagy Szerbiáról szóló határozatokban megjelenjenek a helyi magyar közösségek problémái. Szakpolitikai szinten az EU bővítési folyamata nyit meg új lehetőségeket a kisebbségek jogainak érvényesítésére. Az uniós bővítés pedig, a külhoni magyarok helyzetével egyetemben, a magyar külpolitika egy meghatározó feladata az elmúlt évtizedekben.⁹² Az alapvetően felmerülő dilemma, hogy a kisebbségvédelem esetében az ország nemzetpolitikája ütközik egy másik állam szuverenitásával és az államcentrikus megközelítés jelentős feszültségeket okozhat.⁹³

2.3.1.2 Bevándorláspolitikai

Háborúk, túlnépesedés, gazdasági- és politikai nehézségek és a globális felmelegedés olyan összetett problémák, amelyek komoly kihívás elé állítják a nemzetközi közösséget. Ennek az egyik következménye az a több millió menedékkérő, akik főként Közel-Keletről vagy Észak-Afrikából érték el Európa határait és, akik 2015-ben komoly belső politikai válság elé állították az Európai Uniót. Az EU által használt egyik politika kiszervezte a menekültek fogadását az Unión kívüli régiókba, az úgynevezett tranzitországokba, a menekültekről pedig a dublini szabályozás értelmében mindig az első fogadó ország gondoskodik, óriási terhet rakva ezzel a határmenti országokra. Tranzitország lett például Törökország is a 2016-os megállapodással. Ezzel a megállapodással biztonságos harmadik ország⁹⁴ és biztonságos első menedékszág titulust szerzett. Földrajzi elhelyezkedését tekintve a nyugat kapujában több millió embernek adott menedéket, ezek közül a legtöbb Szíriából menekült és míg az EU tagállamaiba 12 000 szíriait telepítettek, Törökországban mintegy 36 millió szíriai menekült maradt. Az Európai Unió tehát kénytelen volt javítani külkapcsolatain, és újragondolni a

⁹¹ EUSZ 2. cikk.

⁹² Kántor Zoltán(szerk): Nemzetpolitikai alapismeretek, Nemzeti Közszerológati Egyetem, a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium Nemzetpolitikai Államtitkárság, valamint a Nemzetpolitikai Kutatóintézet, (2013) 33-39.o.

⁹³ Vizi Balázs: A nemzetpolitika feltételrendszere az uniós tagság körülményei között. Magyar Kisebbség, 2006/3-4. 39-65.

⁹⁴ ECtHR - Ilias and Ahmed v. Hungary (no. 47287/15) [Articles 3 and 5 §§ 1 and 4], 14 March 2017.

menekültügyi politikáját,⁹⁵ mellyel nem feltétlen megoldás az öregedő társadalom problémájára.⁹⁶

Mivel féltő volt, hogy Magyarország könnyen az illegális migráció, kábítószerkereskedelem és -csempészet célpontjává fog válni,⁹⁷ Magyarország különutas politikát kezdett el követni a migrációt illetően, amely a nemzeti érdekeket helyezi előtérbe, elutasítja a menekültek kötelező újraelosztását és erősíti a határvédelmet.⁹⁸ Az illegális migrációs elleni küzdelem kiemelt szerepet játszik a magyar kül- és biztonságpolitikában, illetve meghatározó eleme lesz a 2024-es elnökségi programnak is.⁹⁹

2.3.2 Nemzetpolitika

Az első világháborút lezáró Trianoni békeszerződés harmadára csökkentette a történelmi Magyarország területét és etnikai alapokon rendezte újra Európa térképét. A békeszerződés következményeként a határon túl élő magyar kisebbség mintegy harmadát tette ki a magyar etnikumnak ezzel pedig a nemzetpolitika, a szomszédság politikával karöltve, felkerült az Antall-kormány hármas prioritásai közé. Míg az Antall-doktrína szerint a jó szomszédság alapfeltétele az adott országban élő magyar kisebbségnek a jóléte, addig a Horn-kormány megfordította ezt a politikát és jó viszonyt kezdett el ápolni a környező országokban a kedvező kisebbségpolitika elérésének reményében. Az első Orbán-kormány valamivel markánsabban lépett fel a külhoni magyarok érdekében, melynek következtében a magyarságpolitika hazai intézményrendszere megerősödött. A kormány több eszközzel igyekezett támogatni a határon túli magyarok életét; magyar tannyelvű egyetemeket alapítottak magyar állami támogatással, Romániában a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem három városban, Kolozsváron, Marosvásárhelyen és Csíkszeredán indított képzéseket először 2001-ben.¹⁰⁰ A nemzetpolitika alapját a *2001. évi LXII. törvény a szomszédos államokban élő magyarokról*, vagyis közismertebb nevén a státusztörvény adta, amely deklarálta az anyaország kötelességeit a külhoni magyarok felé. A törvény különböző

⁹⁵ Towards an Effective and Principled EU Migration Policy Recommendations for Reform June, HRW.org (2018) (https://www.hrw.org/sites/default/files/supporting_resources/hrw_eu_migration_policy_memo_0.pdf) (2024.02.27.).

⁹⁶ Enrico D'Ambrogio: Cohesion and ageing society in the EU, European Parliamentary Research Service, (2023) ([https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2023/747104/EPRS_BRI\(2023\)747104_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2023/747104/EPRS_BRI(2023)747104_EN.pdf)) (2024.02.27.).

⁹⁷ Pippin Christian: The Rocky Road to Europe: The EU's Stabilization and Association Process for the Western Balkans and the Principle of Conditionality. Kluwer Law International, European Foreign Affairs Review 9, (2004) 229-243. o.

⁹⁸ Hettyey András: The Europeanization of Hungarian foreign policy and the Hungarization of European foreign policy, 2010-18, Journal of Contemporary European Studies, (2020).

⁹⁹ Varga (2023).

¹⁰⁰ Gazdag (2014) 100-157.o.

oktatási-nevelési kedvezményeket biztosított a magyar iskolák tanulóinak.¹⁰¹ Ezzel egy olyan támogatási rendszert hoztak létre, amely a szülőföldjükön kívánta támogatni a külhoni magyarokat, olyan kedvezményeket biztosítva, ami az anyanyelv, kultúra és nemzeti azonosságtudat megőrzésére összpontosul, anélkül, hogy átnvitálná őket az anyaországba.¹⁰²

Ezekhez tért vissza a 2010. utáni politikai rezsím. Az új Alaptörvény Magyarország szerepét annyiban módosítja, hogy egyértelműen kifejezi az ország felelősségét a nemzeti összetartozás felé, ezzel pedig kötelezettségét a határon kívül élő magyarok sorsa iránt.¹⁰³

Ezen kötelesség értelmében a kormányzat elsődleges célja az egyes magyar közösségek közötti kapocs erősítése az egységes magyar nemzet gyarapodása céljából, valamint a magyar identitás megőrzése, különös tekintettel az anyaállamon kívül tartózkodókra. A 2004-es eredménytelen népszavazást követően 2010-ben módosították az állampolgársági törvényt, így 2011-től több százezer külhoni magyar kérhette a magyar állampolgárságot a kedvezményes honosítás vagy visszahonosítás keretein belül. A jogszabályváltozás azt az elvet vette alapul, hogy bár a külföldön élő magyarok más államok állampolgárai, nemzeti értelemben azonos nemzethez tartoznak, függetlenül lakóhelyüktől.¹⁰⁴

A trianoni békeszerződés 90. évfordulója alkalmából a Nemzeti Összetartozás melletti tanúságtételről fogadtak el törvényt. A törvény a Nemzeti Összetartozás napjává nyilvánítja a trianoni békediktátum aláírásának napját. A Magyar Országgyűlés ezzel kimondta, hogy minden magyar, éljen bárhol is, része az egységes magyar nemzetnek. Ez a határokon átívelő egység pedig identitásformáló erővel bír.¹⁰⁵

Az, hogy a nemzetpolitika szakágazati politikává nőtte ki magát jól példázza annak fontosságát. Jelenleg a nemzetpolitikáért, nemzetiségpolitikáért, egyházpolitikáért és egyházdiplomáciáért felelős tárca nélküli miniszter, miniszterelnök-helyettes¹⁰⁶ foglalkozik a nemzetpolitikával kapcsolatos feladatok végrehajtásáról, ő készíti elő az ezzel kapcsolatos jogszabályokat.¹⁰⁷

¹⁰¹ 2001. évi LXII. törvény a szomszédos államokban élő magyarokról, Státusztörvény.

¹⁰² Magyar Országgyűlés: Martonyi János, külügyminiszter felszólalása az országgyűlés előtt, 202. ülésnap (2001.04.19.), 2. felszólalás

(https://www.parlament.hu/web/guest/folyamatban-levo-torvenyjavaslatok?p_p_id=hu_parlament cms_pair_portlet_PairProxy_INSTANCE_9xd2Wc9jP4z8&p_p_lifecycle=1&p_p_state=normal&p_p_mode=view&p_auth=QBI2rZmQ&hu_parlament cms_pair_portlet_PairProxy_INSTANCE_9xd2Wc9jP4z8_pairAction=%2Finterne t%2Fcpqlsq%2Fogy_naplo.naplo_fadat%3Fp_ckl%3D36%26p_uln%3D202%26p_felsz%3D2%26p_szoveg%3D%26p_felszig%3D2) (2024.01.24).

¹⁰³ Alaptörvény D) cikk.

¹⁰⁴ Gazdag (2014) 181-237.o.

¹⁰⁵ 2010. évi XLV. törvény a Nemzeti Összetartozás melletti tanúságtételről.

¹⁰⁶ A kormány tagjai, Magyarország Kormánya (<https://kormany.hu/a-kormany-tagjai>) (2024.01.27.).

¹⁰⁷ Gazdag (2014) 234.o.

2.3.2.1 Magyar családpolitika

Korunk új kihívással néz szembe, melynek kezelése elengedhetetlen a jóléti állam fenntartásához, ez pedig az öregedő társadalom jelensége. A technológia és a tudomány fejlődésével megnőtt a várható élettartam, míg a tradicionális nemi szerepek felborulásával a termékenységi arányszámok csökkentek. A népesség fogyása, a csökkenő születésszám azt eredményezi, hogy egyre kevesebb a munkaképes korú népesség, míg az eltartottak száma, a nyugdíjba lépéskor nő, ezáltal csökken az adóbevétel, ami azt is jelenti, hogy a lakosság nem tud lépést tartani a megnövekedett szükségleteinek kielégítésével, növekvő kiadásaival.¹⁰⁸ A magyar kormány politikájában erős ideológiai elemként jelenik meg a család és annak a védelme. Mindezek mellett, a népesedési elv fényében, igyekeznek olyan intézkedéseket hozni, amely a gazdaság növekedése mellett, úgy ösztönzi a gyermekvállalást, hogy azt egy család számára anyagilag is előnyössé teszi.¹⁰⁹ Az egyre bővülő családtámogatások jelentős részéhez a külföldi magyarok is hozzáférnek.¹¹⁰

2.3.3 Külgazdaság

2014-től Magyarország külügyminisztériuma Külgazdasági és Külügyminisztérium néven működik tovább. A névváltoztatás alapját Magyarország gazdaságának a megerősítése adja, így a külpolitikában megjelenő egyik legfontosabb elem a külgazdasági kapcsolatok felvétele és ápolása lett, amely stratégiai partnerségek, politikai, gazdasági és diplomáciai együttműködések révén valósulnak meg. A külföldi tőkebeáramlás ösztönzése és a külföldi közvetlen tőkebefektetések támogatása a beruházások egyik alappillérévé vált, ezzel is tovább erősítve a magyar gazdaság versenyképességét, munkahelyteremtést, az innovációt valamint a regionális különbségek csökkentését.¹¹¹ Minderre egy olyan globális közegben került sor, amelyben az egyes válságok, például a 2008-as gazdasági világválság vagy az átalakuló világrend, rávilágítottak globalizált világunk összekapcsoltságára.¹¹²

¹⁰⁸ Demográfiai kihívások Európában – Az alapvető problémák áttekintése, különös tekintettel kelet-közép-európára, Friedrich Ebert Stiftung (http://www.fesbp.hu/common/pdf/demographic_challenges_hu.pdf) (2022. 11. 19.).

¹⁰⁹ Magyarország kormánya: A magyar kormány öt pillérre építette családpolitikáját, (2021.) (<https://kormany.hu/hirek/a-magyar-kormany-ot-pillerre-epitette-csaladpolitikajat>) (2022. 11.19.).

¹¹⁰ Tusványos - Beneda Attila: A családtámogatások jelentős részéhez a külföldi magyarok is hozzáférnek, Magyarország Kormánya (2023) (<https://kormany.hu/hirek/tusvanyos-beneda-attila-a-csaladtamogatások-jelentős-reszehez-a-külföldi-magyarok-is-hozzafernek>) (2024.01.27.).

¹¹¹ parlament.hu XVIII. Külgazdasági és Külügyminisztérium. (<https://www.parlament.hu/irom40/15381/adatok/fejezetek/18.pdf>) (2024.01.27.).

¹¹² Az Orbán-rezsim külpolitikai mérlege (2023).

2.3.3.1 Kárpát-medencei Gazdasági Övezet

Magyarország uniós csatlakozása paradigmaváltást hozott a kormányzat politikájában is. Az uniós források bevonásával a magyar kisebbségek támogatása mellett előtérbe került a gazdaság fejlesztése is. Ennek elsődleges célpontja a kisebbségeknek otthont adó szomszédos országok voltak, megerősítették a kétoldalú gazdasági fejlesztési együttműködéseket.¹¹³ Kiemelkedik ezek közül a kapcsolatok közül Románia. A magyar-román gazdasági-kereskedelmi kapcsolatok sikerét mutatja, hogy 2011-ben a magyar exportérték nagyjából fele, 2,3 milliárd euró értékben Romániába érkezett, ezzel hazánk harmadik legfontosabb exportpartnerévé vált. A román piacon olyan magyar vállalatok vannak jelen, mint a MOL, az OTP Bank, a Richter Gedeon, a Dunapack vagy a Hotel Danubius. Jelentős még a Romániában magyar tőkével létrehozott kis- és középvállalkozások, amelyek emberek ezreinek, köztük magyaroknak biztosítanak munkát és megélhetést.¹¹⁴ Földrajzi értelemben így a Kárpát-medencei Gazdasági Övezet megteremtése volt a cél.¹¹⁵

2.3.3.2 Keleti nyitás

A kormány a keleti nyitás politikájával az olyan gazdaságilag stabil országok kegyeit keresi, mint Oroszország, Kína, a posztszovjet FÁK-országok, India, a Perzsa-öböl államai, az ASEAN néhány országa vagy Afrika fejlődő országai. A világgazdasági egyensúly eltolódása új lehetőségeket nyitott meg. A nyitott gazdaság továbbá lehetővé teszi, hogy a magyar gazdaság kevésbé függjön egy-egy ország gazdaságától, ezáltal pedig még inkább ellenállóbbá váljon a napjaink nemzetközi közegében.¹¹⁶ A Kínai Népköztársaság az Amerikai Egyesült Államok kihívójaként jelenik meg a világ színpadán, így a magas szintű együttműködés Magyarország szempontjából megkerülhetetlen. A Kínával való együttműködéshez hozzátartozik Kína "Egy övezet egy út" projekt. A baráti viszonynak köszönhetően Magyarország egyik elsődleges célpontja a kínai beruházásoknak, így Magyarország a keleti és a nyugati beruházások olvasztótégelye lett.¹¹⁷ A nagy mennyiségű beruházás számos munkahelyet nyit meg egyrészt az ország állampolgárai felé, másrészt olyan harmadik országbeli állampolgárok részére, akik munkavállalási szándékkal

¹¹³ Kántor (szerk.) (2013) 41.o.

¹¹⁴ Gazdag (2014) 240.o.

¹¹⁵ Gazdag (2014) 246.o.

¹¹⁶ Gazdag (2014) 246-248.o.

¹¹⁷ Sziijártó Péter: Ha egy kínai beruházás Európába jön, az nagy valószínűséggel Magyarországra jön. Világgazdaság, (2023)

(<https://www.vg.hu/kozelet/2023/10/sziijarto-peter-ha-egy-kinali-beruhazas-europaba-jon-az-nagy-valoszinusegg-el-magyarorszagra-jon>) (2024. 01. 27.).

telepednének le Magyarországon. Az utóbbi kategóriát nevezzük vendégmunkásnak.¹¹⁸ 2024 elejétől a 2023. évi XC. törvény *a harmadik országbeli állampolgárok beutazására és tartózkodására vonatkozó általános szabályokról* vonatkozik rájuk,¹¹⁹ mely hatással van a konzulátusi vízumkiadásra is.

Az orosz-ukrán háború több szempontból is kihívás elé állította az országot, ám a gazdaság és az energia területe kiemelkedően érintettek. Az uniós szankcióknak köszönhető nehézkes orosz kőolaj és földgáz beszerzése világossá tette, hogy Magyarországnak diverzifikálnia kell az energiapolitikáját, amiben nem hajlandó politikai alapon diszkriminálni. Az energiaellátás tekintetében Törökország és a türk államok egyre fontosabb szerepet játszanak, és Magyarország igyekszik erősíteni kapcsolatait velük, hogy biztosítsa az ország energiafüggetlenségét.¹²⁰

2.3.4 Országimázs

2022-ben a hazai kommunikációért és az országmárka kialakításáért felelős kormánybiztost neveztek ki.¹²¹ A kormánybiztos célja Magyarország belföldi és külföldi hírnevének erősítése, turisztikai vonzerejének fokozása, valamint a kultúrák közötti párbeszéd elősegítése. Az intézkedések és kampányok révén elősegíti a turizmus és a gazdaság fejlődési folyamatát.¹²² Habár az ország eladhatósága legegyszerűbben a turizmuson keresztül valósul meg az országmárka-építésnek létezik több dimenziója is, amelyek fontos szerepet töltenek be az ország versenyképességének javításában, a nemzeti identitás erősítésében ilyenek az export, a kormányzás, a letelepedés-befektetés, a kultúra és az emberek.¹²³ A 2022-es évben körülbelül 14,2 millió vendég utazott turisztikai céllal Magyarországra, így az ágazat, mintegy 583, 4 milliárd Ft bevétellel járult hozzá a hazai GDP növeléséhez.¹²⁴

¹¹⁸ Magyar Kata, Megyesi Dénes: Ezt érdemes tudni a vendégmunkások hazai foglalkoztatásáról szóló törvényről, Adó online, (2023) (<https://ado.hu/munkaugyek/ezt-erdemes-tudni-a-vendegmunkasok-hazai-foglalkoztatasarol-szolo-torvenyrol/>) (2024.01.27.).

¹¹⁹ 2023. évi XC törvény a harmadik országbeli állampolgárok beutazására és tartózkodására vonatkozó általános szabályokról.

¹²⁰ Magyarország energiabiztonsága nem garantálható a türk államok nélkül Magyarország Kormánya (2023) (<https://kormany.hu/hirek/magyarorszag-energiabiztonsaga-nem-garantalhato-a-turk-allamok-nelkul>) (2024.01.27.).

¹²¹ 1269/2022. (V. 27.) Korm. határozat.

¹²² 182/2022. (V.24.) Korm. rendelet.

¹²³ Papp-Váry Árpád: Országmárka-építés, Dialóg Campus, (2020) 7-10.o.

¹²⁴ Minden varakozást felülmúltak a turizmus 2022. évi eredményei, idén akár a 2019. évi rekord beállítása sem elképzelhetetlen, Nemzeti Turisztikai Adatszolgáltató Központ (2023) (<https://info.ntak.hu/hirek/minden-varakozast-felulmultak-a-turizmus-2022-evi-eredmenyei-iden-akara-2019-evi-rekord-beallitasa-sem-elkepzeltetetlen>) (2024.03.09.).

3 Magyarország Kolozsvári Főkonzulátusa

Az első világháborút lezáró békeszerződés a magyar etnikum egy jelentős részét, mintegy harmadát, az országhatáron kívülre, más államok fennhatósága alá helyezte. A trianoni döntés lényegében határozta meg az elkövetkező idők külpolitikáját és jelenleg is egyik meghatározó pontja a szomszédos államokkal kialakított kapcsolatnak és a magyar külpolitikának. A legnagyobb magyar kisebbségi közösség a Kárpát-medencében a mai Romániában él, amely magába foglalja Erdély, Partium és a Bánság keleti részének területeit. A 2011-es népszámlálás körülbelül 1,23 millió főre tette a Romániában élő magyar lakosság számát, amely a lakosság 6,5%-ának felelt meg. Azokat azonban, akik erdélyi nemzetiségűnek vallották magukat románnak, akik pedig csángónak, azt egyéb nemzetiségűnek regisztrálták, így nem kapunk pontos képet.¹²⁵ A 2022-es statisztikák alapján a külhoni magyarok aránya, mintegy 6%-ra apadt, amely nagyjából 1,1 millió magyart jelent, ami még mindig a legjelentősebb lélekszámú kisebbséget jelenti román viszonylatokban.¹²⁶

A nagyszámú magyarság az egyik indok, amiért Kolozsvárt választottam. Magyarország Kolozsvári Főkonzulátusa kiemelt helyet foglal el a magyar külügyi igazgatásban; egyrészt a magyar közösség sok intéznivalót hagy maga után, másrészt történelmi okokból, kiemelt helyen van a külhoni magyarság számára is, a figyelem egy jelentős része Mátyás király egykori szülővárosára, Erdély központjára¹²⁷ irányul. Habár a politikai látogatások többnyire a bukaresti nagykövetség vonzáskörzetébe tartoznak, Kolozsvár is gyakran ad otthont miniszteri látogatásoknak. A kolozsvári misszió nem csak klasszikus konzuli feladatokat lát el, de a kultúra is kiemelt szerepet játszik a konzulátus és a külügyi igazgatás életében,¹²⁸ mivel minden nemzetpolitika alapja a külhoniak nemzeti identitásának megerősítése.

Romániában három magyar külképviselet található: Kolozsváron és Csíkszeredán főkonzulátusok, illetve a fővárosban, Bukarestben egy nagykövetség. A kulturális diplomáciát elősegítő, Liszt Intézetek Sepsiszentgyörgyön és Bukarestben működnek. Az ország ezen

¹²⁵ Simsa Tünde: A Kárpát-medencében élő magyarok demográfiája, Országgyűlés Hivatala, (2022.) (https://www.parlament.hu/documents/10181/63638860/Elemzes_2022_Karpat_medence_magyarsaga.pdf/ba8ea9-be9-b4e3-53b6-e3a3-83d8b4a63b3d?t=1657529597781) (2024.02.04.).

¹²⁶ RMDSZ: 1,1 millió magyar lehet Romániában, (2023) (<https://rmdsz.ro/aktualis/hirek/11-millio-magyar-lehet-Romaniaban>) (2024.02.04.).

¹²⁷ Kántor Lajos: Kós Károly, az erdélyi polgár, Kortárs (<https://epa.oszk.hu/00300/00381/00047/kantor.htm>) (2024.02.04.).

¹²⁸ Vig Emese: Nincsenek erdélyi gyökerei, de két gyereke Kolozsváron született – bemutatkozott Grezsa Csaba, az új kolozsvári főkonzul, Transtelex, (2022) (<https://transtelex.ro/kozelet/2022/08/10/bemutatkozott-grezsa-csaba-az-uj-kolozsvari-fokonzul>) (2024.02.12.).

képviseltek alapján van konzuli kerületekre osztva, a Kolozsvári Főkonzulátushoz tartozik Arad, Bihar, Kolozs, Szatmár, Szilágy és Temes megyék.¹²⁹

Amennyiben a román-magyar kapcsolatokat vizsgáljuk, fontos kiemelni az 1996-os magyar-román alapszerződést, amely megalapozza a két nemzet jó viszonyát, biztosítja a jogot, hogy a magyar kisebbség részt vegyen az ország vezetésében, hogy anyanyelvét használhassa. A két ország támogatja egymást a regionális integrációban, fejlesztik gazdasági együttműködésüket, kiemelt figyelemmel az egymáshoz kapcsolódó infrastruktúrák, tolerancia, diszkrimináció tilalmára.¹³⁰ Ezt követően kapott helyet az RMDSZ (Romániai Magyar Demokrata Szövetség), a romániai magyarok érdekvédelmét és képviseletét ellátó párt, a kormánykoalícióban.¹³¹ Az RMDSZ jelenleg is rendelkezik mandátummal a román parlamentben, illetve hatékonyan lép fel a kisebbségek jogaiért egy erősebb Európa reményében az Európai Parlamenti választásokon.¹³² Románia 2007 óta uniós tagállam. Az ország felvétele az Európai Unióba nem csak egy újabb kapcsolódási pontot jelentett a két ország között, de elősegítette az emberek szabad áramlását, régi családi kötelékek újrafelvételét. Az ország felvétele az integrációs intézménybe garancia is volt az egyes kisebbségi jogok érvényesülésében. A belépéskor Romániának nem sikerült teljes mértékben rendezni ezen jogokat, a román törvényhozás nem fogadta el a romániai kisebbségi törvénytervezetet sem.¹³³ A magyar kormány és a helyi képviselők azon dolgoznak, hogy megtalálja a közös pontokat és elősegítsék a külhoni magyarok boldogulását.

3.1 A szakpolitikai és a szakágazati tevékenység találkozása

Egy konzulátus alapvető feladata az adott államban az anyaország polgárainak érdekvédelme, melynek megvalósítására az Európai Unió új teret nyit meg. Speciális helyzetben vannak a szomszédos országokban élő magyarok, hiszen a magyar jogszabály szerint kettős állampolgárok csak olyan esetben jogosultak magyar konzuli védelemre, amely mértékben a fogadó állam ezt lehetővé teszi,¹³⁴ így a romániai magyarok konzuli érdekvédelmének nagy része nem tartozik a főkonzulátus feladatkörébe. Az Alaptörvény G cikke egyértelműen jelzi, hogy Magyarország a *ius sanguinis* elvét alkalmazza állampolgárság megállapításakor és

¹²⁹ Magyarország Kolozsvári Főkonzulátusa, Kapcsolat (<https://kolozsvar.mfa.gov.hu/contact/generated>) (2024.02.04.).

¹³⁰ 1997. évi XLIV. törvény a Magyar Köztársaság és Románia között Temesvárott, 1996. szeptember 16-án aláírt, a megértésről, az együttműködésről és a jószomszédságról szóló Szerződés kihirdetéséről.

¹³¹ Gazdag (2014) 130.o.

¹³² RMDSZ: Négy fő célt tűz ki az RMDSZ az európai parlamenti választásra (2024) (<https://rmdsz.ro/aktualis/hirek/Negy-fo-celt-tuz-ki-az-RMDSZ-az-europai-parlamenti-valasztasra>) (2024.02.04.)

¹³³ Rákóczi Krisztián, Válint Viktória, Varga Péter: Nemzetpolitika, NKE, Budapest (2021) 19.o.

¹³⁴ Kotv.

születéskor magyar állampolgár lesz a magyar állampolgár gyermeke.¹³⁵ A határon túli magyarok kettős állampolgárságát a 2010-ben módosított 1993. évi LV törvény a magyar állampolgárságról teszi lehetővé és azt az első világháború elvesztése utáni problémát próbálja orvosolni, amellyel több millió magyar veszítette el állampolgárságát egyik napról a másikra. A trianoni békeszerződés által elcsatolt területeken élők „a magyar állampolgárság kizárásával” azt az állampolgárságot kapták meg, amelyik utódállam lakóhelyük felett a főhatalmat gyakorolta 1921. július 26-án. A békeszerződés ugyan automatikus állampolgárság-változást jelentett, ám a korabeli nemzetközi trendeknek megfelelően, optálási jogot biztosított egy rövid ideig, hogy állampolgárságukat visszaszerezzék,¹³⁶ az optálás maga pedig visszaható hatályú.¹³⁷ Azok, akik nem éltek vagy önhibájukon kívül nem tudtak az optálás jogával élni, alkották a határon túli magyar állampolgárság nélküli magyar közösséget. A két világháború közötti időszakban az egyes terület-visszacsatolásoknak köszönhetően az első bécsi döntéssel Felvidék, ezt követően Kárpátalja lakossága térhetett vissza az anyaország keblére. A második bécsi döntés, amely 1940. augusztus 30-tól volt hatályos a visszacsatolt erdélyi területek állampolgárságát is érintette és magyar állampolgárokká tette a területen élőket. Azoknak a magyaroknak is lehetőségük volt magyar állampolgárság iránti kérelmet benyújtani, akiknek romániai lakóhelyét nem érintette a második bécsi döntés visszacsatolása a trianoni döntés viszont igen. 1941-ben Délvidék is magyar kézre került. A második világháborút lezáró 1945-ös fegyverszünet visszaállította az 1937-es állapotokat, magyar állampolgárságukat pedig csak azok tarthatták meg, akik a területi revíziót követően átköltöztek az 1937-es Magyarország határain belülre. A 2010-es törvénymódosítás tehát azon magyaroknak kívánja a magyar állampolgárságot megadni, akik felmenői a történelem kusza szálainak köszönhetően veszítették el az anyaországgal őket összekapcsoló köteléket.¹³⁸ A törvény értelmében kérelemre kedvezményesen honosítható az a magyarul beszélő személy, aki büntetlen előéletű és nem sérti Magyarország köz-és nemzetbiztonságát, felmenője magyar állampolgár volt vagy valószínűsíti magyar származását. Ezt nevezik egyszerűsített honosításnak. A magyar állampolgárságról honosítás, illetve visszahonosítás esetében, miniszteri előterjesztés alapján, a köztársasági elnök dönt és erről honosítási okiratot állít ki. A honosított állampolgárnak esküt vagy fogadalmat kell tennie egy általa választott

¹³⁵ Alaptörvény G cikk.

¹³⁶ Ganczer Mónika: A határon túli magyarok kettős állampolgárságának nemzetközi jogi és belső jogi aspektusai: a kollektív elvesztéstől a könnyített megszerzésig, a szerző azonos című, a Kül-Világ, VIII. évf. 1–2. szám, (2011), 64–81. oldalain megjelent írásának az új Alaptörvény rendelkezéseire figyelemmel módosított változata (<https://dfk-online.sze.hu/images/J%C3%81P/2011/3/ganczer.pdf>) (2024.02.11.).

¹³⁷ Ladislaus Chira Fils v. Czechoslovak State, Czechoslovak-Hungarian Mixed Arbitral Tribunal (Schreiber, Szladits, Hora), 9 July 1929. Annual Digest of Public International Law Cases 1929– 1930. Case No. 149.

¹³⁸ Granczer (2011).

polgármester vagy külképviseleti vezető, adott esetben az általa kijelölt konzuli képviselő előtt.¹³⁹ A külképviselet, esetünkben a konzulátus, mint közbenjáró szerv vesz részt a folyamatban, a döntés és a végrehajtás Budapesten születik.¹⁴⁰

Míg egyes államok kifejezetten tiltják a kettős állampolgárságot, mint Ukrajna vagy Ausztria, Románia elismeri azt és hasonló törvénnyel rendelkezik a Moldovában élő románok kettős állampolgárságáról.¹⁴¹ Az állampolgársági törvény módosítása eleget tesz az Alaptörvény D cikkében fellelhető felelősségi klauzulának, mely a nemzeti összetartozást és a határon túl élő magyarok sorsát helyezi előtérbe.¹⁴²

Kezdetben a határon túli magyarok nem váltak közjogi értelemben a nemzet részévé, nem rendelkeztek választójoggal, nem kaptak szociális juttatásokat, támogatásokat és segélyeket sem.¹⁴³ A helyzet azonban már a 2014-es parlamenti választások alkalmával megváltozott,¹⁴⁴ ekkor már nem volt magyarországi lakóhely feltételéhez kötve a 18. életévüket betöltött állampolgárok szavazása, így a külhoni magyarok az országos pártlistára adhatták le levélszavazataikat Magyarország külképviseletein.¹⁴⁵ Az országos parlamenti választások mellett lehetősége van a külhoni magyaroknak népszavazáson, illetve az Európai Parlamenti választásokon is részt venni.¹⁴⁶ Ezzel a törvény szintén az Alaptörvényben található alapelvnek tesz eleget miszerint: alapjogok tekintetében nem tesz különbséget a magyar jog ember és ember között, így magyar és magyar között sem.¹⁴⁷ Honosításkor így a névjegyzékbe való felvétel is megtörténik. A sikeres regisztráció önmagában tíz évig érvényes, azonban szavazáskor ez az idő újabb tíz évvel hosszabbodik.¹⁴⁸

A 2018-ban elindított Köldökszínór programmal, két juttatás vált elérhetővé a külhoni magyarok számára: az anyasági támogatás és a babakötvény. A kedvezmények a magyar családok támogatását szolgálják, a természetes fogyaszt igyekeznek megállítani, kiterjednek a külhoniakra is. Az anyasági támogatás egyszeri juttatás, mely a gyermek születésének időpontjában hatályos szociális vetítési alap összegének 225%-ának felel meg és a születést

¹³⁹ 1993. évi LV. törvény a magyar állampolgárságról (Áptv).

¹⁴⁰ Áptv.

¹⁴¹ Ganczer (2011).

¹⁴² Alaptörvény D cikk.

¹⁴³ Ganczer (2011).

¹⁴⁴ Juhász Attila: Így szavazhatnak a Magyarország határain túl élő magyarok április 3-án, Magyar Nemzet, (2022)

(<https://magyarnemzet.hu/belfold/2022/03/igy-szavazhatnak-a-magyarorszag-hatarain-tul-elo-magyarok-aprilis-3-an>) (2024.02.12.).

¹⁴⁵ 2011. évi CCIII. törvény az országgyűlési képviselők választásáról az országgyűlési képviselők választásának rendjét szabályozza Magyarországon 12 szakasz 3. bek.

¹⁴⁶ Juhász (2022).

¹⁴⁷ Alaptörvény XV. cikk.

¹⁴⁸ Sajtóközlemény - Több mint 770 ezer levelet küld ki az NVI a határon túlra, NVI, (2021) (<https://www.valasztas.hu/sajtokozlemenye-2021/5>) (2024.02.12.).

követő hat hónapon belül benyújtandó.¹⁴⁹ A babakötvény magyar állampolgárságú gyermek után járó 42 500 HUF összegű életkezdési támogatás, melyhez a gyermek 18. éves koráig kamatozik. A külföldi lakóhellyel rendelkező magyar állampolgárságú gyermek számára kérelmet kell benyújtani az értékpapír igénybevételéhez, fontos továbbá, hogy a gyermek 2017. június 30. után született.¹⁵⁰ Míg előbbinél a kérelem benyújtásakor automatikusan megindul a hazai anyakönyvezés, ha az korábban nem történt meg, utóbbinál a támogatás igénybevételéhez előfeltétel a külföldön történt születés hazai anyakönyvezése.¹⁵¹ A kérelmet be lehet nyújtani személyesen, konzuli feladatot ellátó hivatásos magyar külképviseleten, az igényelbíráló szerv azonban a Magyar Államkincstár Családtámogatási és Egészségbiztosítási Főosztálya lesz.¹⁵²

2011-ben több, mint 20.000-en szereztek magyar állampolgárságot egyszerűsített honosítással. A kérelmezők száma folyamatos csökkenést mutatott az elkövetkező években, a legkevesebb kérelmezővel 2020-ban, a koronavírus alatt. A pandémia lecsengése után a kérelmezők száma ismét megnőtt,¹⁵³ ám fontos kiemelni a 2022-es orosz inváziót Ukrajna ellen, ami szintén hozzájárult számos ügyciklus megnövekedéséhez.¹⁵⁴ A legtöbb állampolgársági kérelem Romániából érkezik.¹⁵⁵ Az anyasági támogatásra való tekintettel eddig mintegy 50 ezer külhonban született baba után vették igénybe a támogatást, ennek kétharmada a Kárpát-medencében, csaknem a fele pedig Erdélyben született.¹⁵⁶

3.1.1 Klasszikus konzuli feladatok

Aki tehetné az első években igénybe vette a kedvezményes honosítást, így ma már nem kérelmezik azt tömegesen. A statisztikák alapján egyre kevesebben kérelmezik az egyszerűsített honosítási eljárást, azonban még mindig számottevő a kérelmezők száma. A magyar állampolgárság jogokat és kötelezettségeket keletkeztet Magyarország és az újdonsült állampolgárok között. A 18. életévüket betöltött állampolgárok választójogban részesülnek,

¹⁴⁹ 1998. évi LXXXIV törvény a családok támogatásáról IV. fejezet

¹⁵⁰ Fiatalok életkezdési támogatása és babakötvény, család.hu, (2023)

(<https://csalad.hu/tamogatasok/fiatalok-eletkezdesi-tamogatasa-es-babakotveny>) (2024.02.12.).

¹⁵¹ Fülöp Orsolya: Forinttámogatások erdélyi magyar családoknak: hogyan működik a Köldökszinór Program? maszol.ro, (2019)

(<https://maszol.ro/belfold/109821-forinttamogatasok-erdelyi-magyar-csaladoknak-hogyan-m-kodik-a-koldokzsino-r-program>) (2024.02.12.).

¹⁵² Anyasági támogatás, Magyar Államkincstár

(<https://www.allamkincstar.gov.hu/csaladok-tamogatasa/gyermekvallalas-tamogatasa/anyasagi-tamogatasa>) (2024.02.12.).

¹⁵³ A Magyarországon állampolgárságot kapott személyek az előző állampolgárság országa szerint, KSH

(https://www.ksh.hu/stadat_files/nep/hu/nep0033.html) (2024.02.11.).

¹⁵⁴ Borsi Balázs: Románul is megtanult Magyarország új kolozsvári főkonzulja, Grezsa Csaba, maszol.ro, (2022) (<https://maszol.ro/belfold/Romanul-is-megtanult-Magyarorszag-uj-kolozsvari-fokonzulja-Grezsa-Csaba>) (2024.02.11.).

¹⁵⁵ A Magyarországon állampolgárságot kapott személyek, KSH.

¹⁵⁶ Tusványos: Beneda (2023).

lehetőségük van beleszólni az anyaország politikájának alakulásába, amely végső soron őket is támogatja. A mérleg másik oldalán az újdonsült állampolgárok kötelesek az állam felé jelezni a külföldön történt születést, házasságkötést, válást vagy halálesetet, hogy megtörténhessen a nyilvántartásba vétel és a hazai anyakönyvezés. A bejegyzendő adatokat okirattal kell bizonyítani. Házasság bejelentésénél lehetőség van névváltoztatásra is, amely újabb ügyviteli folyamatokat indít el.¹⁵⁷ Az Alaptörvény értelmében magyar állampolgárok, tehát honosított állampolgárok gyerekei is, magyar állampolgárnak minősülnek, így őket is nyilvántartásba kell venni.¹⁵⁸ A BKE értelmében anyakönyvvezetői funkciót is elláthat a konzuli képviselő.¹⁵⁹ 2022 júniusától az egyszerűsített honosítási eljárással szerzett állampolgárság esetében az eljárást lefolytató szerv által megküldött iratok alapján a hazai anyakönyvezésre kijelölt eljáró szerv a Budapesti Fővárosi Kormányhivatal, amely országos illetékességgel rendelkezik.¹⁶⁰ A magyar jogszabály szerint csak bizonyos külképviseletek konzuli tisztviselői tekinthetők anyakönyvvezetőnek; a Kolozsvári- és a Csíkszeredai Főkonzulátus is hazai anyakönyvezés végzésére anyakönyvi szervként van kijelölve, melynek értelmében klasszikus hazai anyakönyvezési ügyekben eljárhat.¹⁶¹

Mindezek mellett a magyar állampolgárok egyéb hatósági ügyeit is a konzulátus intézi, a megnövekedett magyar állampolgárok pedig megnövekedett ügyszámot jelentenek; útlevelek, közokiratok, hitelesítések és személyi igazolványok felterjesztését. Mindezekből világossá válik, hogy a konzulátus belső struktúrája jelenleg is átalakulóban van.¹⁶²

3.1.2 Kulturális feladatok a kincses városban

A kultúra egy olyan pont, amely képes megszólítani az átlagembert is, amely összetartozás érzését kelti, és amely kapcsolódási pontot jelent két nemzet között és, amely közelebb hozza egymáshoz az embereket. Amellett, hogy új perspektívában világítja meg az olyan alapvető problémákat, mint a vallás, etnikum vagy a közösség, ezen új szemléletmódon keresztül innovációt is ösztönöz. A művészet képes megszólítani azt a fiatal generációt, amelyik

¹⁵⁷ 2002. évi XLV. törvény az anyakönyvekről, a házasságkötési eljárásról és a névviselésről szóló 1982. évi 17. törvényerejű rendelet módosításáról.

¹⁵⁸ Alaptörvény G cikk.

¹⁵⁹ BKE.

¹⁶⁰ Tájékoztató: a hazai anyakönyvi feladatokat ellátó hatóságokról és a Budapest Főváros Kormányhivatalának hazai anyakönyvezéssel kapcsolatos elérhetőségeiről (https://kormanyhivatalok.hu/sites/default/files/2023-07/tajekoztato-hazai-anyakonyvi-feladatokat-ellato-hatosag-okrol-es-elherhetosegunkrol_2023_07_05_0.pdf) (2024.02.12.).

¹⁶¹ 174/2017. (VI. 30.) Korm. rendelet.

¹⁶² Makkay József: A kultúr- és sportdiplomáciát tartja a kolozsvári főkonzulátus erősségének a magyar főkonzul, *kronika.ro*, (2023) (<https://kronikaonline.ro/erdelyi-hirek/a-kultur-es-sportdiplomaciat-tartja-a-kolozsvari-fokonzulatus-erossegenek-a-magyar-fokonzul>) (2024.02.11.).

legnagyobb valószínűséggel mutat apátiát a mindennapjait érintő politika iránt.¹⁶³ Mára a kulturális diplomácia a soft diplomacy része, amely segít az ön- és közösség-érzetünk meghatározásában, amely segít a fogadó állam lakosainak megnyerésében.¹⁶⁴

A kultúra többlet jelentést hordoz a kisebbség számára, hiszen ez adja az egyik legerősebb kapcsolódási pontot az anyaországhoz és identitásukhoz, így a kultúrának nemzeti identitásformáló szerepe van. Ahhoz, hogy egy kultúra fennmaradhasson intézmények kellenek.¹⁶⁵ Romániában Magyarország kulturális képviselőt, kulturális megjelenését is a Kolozsvári Főkonzulátus látja el a térségben és a konzuli kerületben. A magyar kultúrát ebben az esetben elsősorban a külföldi magyarság számára terjeszti a külképviselet, azonban igyekszik a kolozsvári románságot is megszólítani.¹⁶⁶ A helyi közösség részéről is megjelenik az elvárás a konzulátus felé; szinte hetente újabb és újabb kulturális programon vehetnek részt a kincses város lakói. Az emlékévek mellett, melyek közül 2023-ban Petőfi, a Himnusz és Madách Imre emlékére rendeztek különböző rendezvényeket, versenyeket, különféle bemutatók is színesítik az éves programsorozat palettáit, amelyek minden korosztályt igyekeznek megszólítani. Ezek közül is kiemelkedik a Kolozsvári Magyar Napok, amely kiváló lehetőség arra, hogy a konzulátust is közelebb hozzák az emberekhez.¹⁶⁷ Kiemelt figyelmet élveznek a magyar ünnepek, mint március 15. vagy október 23. Ezek az ünnepek olyan értéket képviselnek, amelyek nemcsak a magyar emberek számára fontosak, tanulsággal szolgálnak a fogadó állam állampolgárai felé is, ezek az események összekötik a népeket.¹⁶⁸ Mindezek mellett a konzulátus igyekszik minden segítséget megragadni, egy ilyen lehetőség pedig a KKM kötelékében működő vendégoktatói hálózat, amely a magyar nyelv és kultúra terjesztését, oktatását és megismerését hivatott elősegíteni.¹⁶⁹

3.1.3 Külgazdasági hálózat

Tekintve, hogy a nemzetpolitika és a külföldi magyarok sorsa a magyar külpolitika egyik sarkalatos pontja, a jó szomszédi viszony elengedhetetlen a környező államokkal, hiszen a jó kapcsolat a magyar kisebbség jólétének záloga. Különösen igaz ez Romániára, ahol az erdélyi

¹⁶³ Paul Howson, John Dubber: Culture Matters, British Council (2014) (<https://www.britishcouncil.org/sites/default/files/culture-matters-report.pdf>) (2024.02.13.).

¹⁶⁴ Körényi Ágnes: Kulturális diplomácia tegnap és ma, Grotius tanulmányok.

¹⁶⁵ Barna Gábor: Népi kultúra - nemzeti kultúra - nemzeti identitás, A népi kultúra szerepe a nemzeti kultúra és a magyar identitás megszerkesztésében, plenáris előadások (<https://mek.oszk.hu/09300/09396/html/01.htm>) (2024.02.13.).

¹⁶⁶ Vig, Transtelex, (2022).

¹⁶⁷ Makkay, kronika.ro (2023).

¹⁶⁸ Grezsa Csaba főkonzul: október 23. elsősorban a magyaroké, de minden szabadságszerető népé is, maszol.ro, (2023) (<https://maszol.ro/belfold/Grezsa-Csaba-fokonzul-oktober-23-elsosorban-a-magyaroke-de-minden-szabadsagszereto-nepe-is>) (2024.02.12.).

¹⁶⁹ 1/2022 (II.26) KKM utasítás 2. és 10. bekezdés.

gócpontra összekötő kapocs mellett egyfajta erőforrást is jelent, amire a magyar kormányzat támaszkodhat. Így tehát Románia támogatása és a kétoldalú kapcsolatok erősítése elengedhetetlen, Magyarország igyekszik megtalálni a közös pontokat. Az egyik ilyen közös pont a gazdaság és a gazdaság fejlesztése. Az egyik közös projekt az autópálya építése, amely nagyban megkönnyítené a két ország közötti kapcsolatot és nemcsak a külföldi magyaroknak lenne egyszerűbb dolga határátlépésnél, de a schengeni határ is kitolódna, ami fontos szerepet játszik a gazdaság fejlődésében. Magyarország támogatásával Románia, Bulgáriával együtt, csatlakozhatott a schengeni övezethez 2024 márciusában, mely újabb lehetőségeket fog megnyitni az Unió egésze számára.¹⁷⁰ Egy további kapcsolódási pont a gazdaság tekintetében az együttműködés. Magyarország Kolozsvári Főkonzulátusa minden évben szervez gazdasági konferenciát, amely egy nagyszerű lehetőség arra, hogy párbeszéd alakuljon ki a két ország között, hiszen mind a két ország halmozottan érintett a témában, az aktualitások, pedig összekötik az országokat. A 2023. novemberében megrendezett magyar-román precíziós gazdálkodás konferencia egy olyan közös pontra fókuszált egyre inkább technologizált világunkban, amelyben a két ország egymásra van utalva és, ahol együtt hatékonyabban tudnak fellépni a nemzetközi- és az uniós érdekérvényesítés terén.¹⁷¹

4 Magyarország Isztambuli Főkonzulátusa

Egy Európai Unió kívüli államban kicsit más szerepet kap a konzuli tevékenység, hiszen az adott országban tartózkodó állampolgárok máshogy érvényesíthetik az uniós polgársággal járó előnyöket, illetve nagyobb szerepet kap az érdekvédelem intézménye is. Azok a magyar közösségek, ahol a magyarok az anyaországból emigráltak egy idegen országba, majd integrálódtak abba a kultúrába alkotják a magyar diaszpóra-közösséget.¹⁷² Törökországban több magyar külképviselet is található: Ankarában nagykövetség, Isztambulban pedig főkonzulátus és kulturális Liszt Intézet elégíti ki a helyiek igényeit. A jelentős számú magyar közösség klasszikus közigazgatási ügyeiért a konzulátus és a konzulátus munkatársai a felelősek. Ezekbe az ügyviteli ciklusokba tartoznak az olyan klasszikus ügyek, mint az anyakönyvezés, okmányok kiállítása, erkölcsi bizonyítvány vagy az egyes szavazások lebonyolítása is. Mivel pontos adatokat nem ismerünk arra vonatkozóan, hogy hány magyar állampolgár él Törökországban jó kiindulópontot jelentenek a választási iránymutatók. A

¹⁷⁰ Bulgaria and Romania to join Schengen area starting with air and sea borders: Commission welcomes landmark Council decision, European Commission (2023)

(https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_23_6861) (2024.03.09.).

¹⁷¹ Magyar-román precíziós gazdálkodás konferencia Kolozsváron, szabadsag.ro, (2023)

(<https://szabadsag.ro/article/magyar-roman-precizios-gazdalkodas-konferencia-kolozsvaron>) (2024.02.04.).

¹⁷² Gáspár Dániel: A diaszpóra tudományos megközelítése, korosiprogram.hu

(<https://www.korosiprogram.hu/diaszpora>) (2024. 02.19.).

2022-es választásokon Isztambulban 181, Ankarában pedig 55 regisztrált választópolgár kérte a külképviseleti névjegyzékbe történő felvételt, a törökországi magyarok körében pedig mintegy 95%-os részvétel regisztrálható.¹⁷³ A levélben szavazókról (azon magyar állampolgárok, akik nem rendelkeznek Magyarországon bejelentett lakcímmel) pontos adat nem áll rendelkezésre, hiszen a választási levélszavazat leadása nem csak a külképviseleten volt lehetséges. Az adat nem pontos, így lehetnek olyan állampolgárok, akik nem regisztráltak szavazásra, illetve a mutató nem veszi figyelembe a kiskorú állampolgárokat. Ehhez jönnek az ideiglenesen Törökországban tartózkodók, különböző munkavállalás vagy tanulmány céljából és ide sorolhatjuk még a nyaralókat is. Törökország tengerpartjai, kultúrája és árai is vonzóak a magyarok számára, mely a konzulátus részéről rengeteg magyar turista képében jelenik meg, akik felé érdekvédelmi feladatot lát el az intézmény. A magyar jog értelmében, Magyarország állampolgárainak alanyi jogon jár a konzuli védelem, amennyiben az állampolgár bajba kerül, természeti katasztrófa vagy fegyveres összeütközés áldozata lesz.¹⁷⁴ Az itteni konzulátus feladatkörébe beletartozik minden olyan feladat, amit a BKE a konzulátus feladatkörébe utal; ilyen az elveszett vagy lejárt okmányok pótlása, illetve egyes közigazgatási feladatok, közjegyzői, anyakönyvezési feladatok és egyéb klasszikus feladatok. Törökország geopolitikai helyzete révén az ország biztonsági állapota nem kielégítő; a magyar hatóságok besorolása szerint fokozott óvatossággal látogatható ország, melynek egyes térségei kiemelt biztonsági kockázatot rejtenek.¹⁷⁵ Geológiai elhelyezkedéséből adódóan a lakosoknak fel kell készülni a természeti katasztrófákra: Törökország az eurázsiai-, arab- és anatóliai tektonikus lemezek találkozásánál fekszik, melynek köszönhetően földrengések előfordulhatnak. 2023 február 6-án két, 7.5-ös, illetve 7.9 magnitúdó erősségű földrengés rázta meg Törökországot és Szíriát, amely több ezer ember életét követelte, több százezer lakóhelyet tett tönkre és tovább súlyosbította az amúgy is szegény régiók helyzetét, és amely végső soron humanitárius vészhelyzetet eredményezett a térségben.¹⁷⁶

A konzulátus szerepvállalása a földrengés után egyrészt az érintett területen tartózkodó magyar állampolgárokkal való kapcsolatfelvételtől állt, másrészt koordináló szerepet játszottak az egyes kimenekítő és rekonstruáló feladatokban. A Törökországba utazókkal folyamatos kapcsolattartás volt jellemző, amelyet nagyban megkönnyített a konzuli

¹⁷³ Országgyűlési képviselők választása, részvétel, külképviseletek, nemzeti választási iroda (2022) (<https://vtr.valasztas.hu/ogy2022/valasztasi-informaciok/kulkepviseletek-listaja?tab=participation>) (2024.02.19.).

¹⁷⁴ Kotv.

¹⁷⁵ Konzuli Szolgálat: Törökország, konzinfo.hu (<https://konzinfo.mfa.gov.hu/kulkepviseletek/torokorszag-fokonzulatus-isztambul>) (2024.02.20.).

¹⁷⁶ 2023 Turkey-Syria Earthquake, Disaster Philanthropy, CDP (2024) (<https://disasterphilanthropy.org/disasters/2023-turkey-syria-earthquake/>) (2024.02.20.).

védelemre való regisztrálás. Sikeresen segítettek a török edzőtáborban részt vevő győri ETO női kézilabda-csapatnak is hazajutni, illetve segített az egyes mentő csapatoknak is a helyszínre való jutásban. Magyarország több millió forinttal, rohammentőssel és kutyával segítette a kutatómentést.¹⁷⁷

Az ország közbiztonsági állapotát tovább befolyásolják társadalmi, politikai és etnikai feszültségek; Törökország belső politikai dinamikája pedig két világ találkozásánál Európa és a Közel-Kelet kapujában jelentős hatásoknak van kitéve a régióban megállapítható válságócoknak köszönhetően. A régió instabilitása kiterjed a kurd kérdésre, a terrorizmusra, a menekültek kérdésre, az Iszlám Államra, a szomszédos szíriai polgárháborúra és az energia függőségre. Az ország kurd lakossága hosszú évtizedek óta szenved az integrációs nehézségektől és a politikai marginalizáltságtól. A kurd népcsoport a világ legnagyobb ország nélküli etnikai csoportja, melynek közel fele kb. 17 millió a mai Törökország területén él, ezáltal török állampolgároknak minősülnek. A területi autonómia és függetlenség élére a Kurdisztáni Munkáspárt (PKK) állt. Ezen feszültséget súlyosbítja a szíriai polgárháború és az Iszlám Állam térnyerése. A két szervezet rendre magára vállalja az egyes terrortámadásokat, melynek következtében kb. 350-en haltak meg a 2015-ös évben. A 2002 óta hatalmon lévő Igazság és Fejlődés Pártja (AKP) társadalmi polarizációja is hatalmas a politikában, amely további törésvonalakat szül a török mindennapokban.¹⁷⁸ Ezekben a helyzetekben ismét nagy szerep hárul a konzulátusokra. Ahogyan a korábbi fejezetekben kiemelttem EU-s szempontból ilyenkor van lehetőség a vezető állam elvének érvényesülésére. A magyar jog számos érdekvédelmi feladatot rendel a konzul hatáskörébe bajba jutott magyar állampolgárok segítésére. A hazajutáshoz nyújtott segítségen kívül kiemelkedik a tájékoztatás és kapcsolattartás, mint alapfeladat.¹⁷⁹

Végül, de nem utolsó sorban fontos szót ejteni a török-magyar kapcsolatokról, amelyek az utóbbi időben virágzásnak indultak. Az euro-atlanti integrációt, és a régió fontosságát tekintve Törökország kiemelt szövetségese marad a NATO-nak, az Európai Uniónak és mindezekkel együtt Magyarországnak is.

Törökország gazdasági jelentőségét tekintve a kétoldalú kereskedelmi forgalom a Magyarország és Törökország között 18%-os növekedést eredményezett a 2023-as évben,

¹⁷⁷ Ozan Kose: Hungarian Search and Rescue Team Arrives in Turkey after Tragic Earthquake, Hungarian Conservative, (2023) (https://www.hungarianconservative.com/articles/current/hungary_turkey_earthquake_aid_assistance_friend_orb_an_szijjarto_novak_erdogan/) (2024.02.20.).

¹⁷⁸ Péntzváltó Nikolett: Törökország belső és külső válságai, Nemzet és Biztonság, 2016/6. szám | 157–189 (https://www.nemzetesbiztonsag.hu/cikkek/nb_2016_6_08_penzvalto_torokorszag_belso_kulso_valsagai.pdf) (2024.02.21.).

¹⁷⁹ Kotv 5-10 cikk.

amelynek értéke mintegy 4,3 milliárd dollárra tehető. Ennek eléréséhez a két ország fontos lépéseket tett egymás irányába; magyar import szempontjából fontos szerepet kapott a Mediocore, az Állami Nyomda, a Hell és a Hunland is. A hadiipar megerősítése mellett az energetikai szektor kapott még kitüntetett figyelmet, így Törökország felől a földgáz- és kőolaj export élvez kiemelt figyelmet. A fentebb említett gazdasági cserék zökkenőmentes lebonyolítása érdekében az uniós soros elnökség alatt Magyarország kiemelt figyelmet fog az EU-török vámunió modernizálására és kiterjesztésére fordítani.¹⁸⁰ Az energetikai szektor és az energiaellátási útvonalak diverzifikálása az orosz-ukrán konfliktusra adott válaszreakció. Az EU kőolajat és földgázt, földrajzi elhelyezkedése révén, eddig Oroszországból importálta, 2010-ben ez az adott nyersanyag importok 82% és 57%-át jelentették, ellenben ezen anyagok termelése szinte alig detektálható. Az energiaellátás mellett pedig az energiaárak is érintettek; a politikai feszültség, szankciók és egyéb mechanizmusok, mint például a vám, felhajtják az árakat és míg a kereslet nő, a kínálat nem tudja olyan ütemben követni azt.¹⁸¹ Az orosz gáz alternatívájának keresésében fontos szerepet játszik Törökország, mint tranzitország, így potenciális útvonala lehet az Unió gázexportjának.¹⁸² Magyarország energiaellátásban erősen támaszkodik Törökországra,¹⁸³ gazdasági kapcsolatait pedig tovább erősíti Ankarával. A 2009-ben létrejövő Türk Államok Szervezete egy olyan nemzetközi szervezet, amely a közös tradíciókra és a türk múltra alapozva szeretné előrébb vinni a térség államait, Azerbajdzsánt, Kazaksztánt, Kirgizisztánt, Törökországot és Üzbegisztánt, a gazdasági, kulturális, oktatási és közlekedési együttműködésen keresztül. Magyarország, mint a Türk Köztársaság és a türk államok szövetségese és jó barátja, 2018 óta vesz részt a szervezet munkájában, mint megfigyelő.¹⁸⁴

¹⁸⁰ Szijjártó Péter: Rekordot döntött tavaly a magyar–török kereskedelmi forgalom, Magyar Nemzet (2024) (<https://magyarnemzet.hu/kulfold/2024/02/szijjarto-peter-rekordot-dontott-tavaly-a-magyar-torok-kereskedelmi-forgalom-video>) (2024.02.25.).

¹⁸¹ Yasin Kerem Gümüş: How Secure is the European Union Energy Policy after the Ukraine Crisis? International Journal of Energy Economics and Policy, 2015, 5(4), 1016-1021. (<https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/361566>) (2024.02.25.).

¹⁸² Kozma Tamás, Egeresi Zoltán: Úton a függetlenség felé? Törökország földgázpolitikájának (át)alakulása egy változó energiabiztonsági architektúrában, Nemzet és Biztonság 2020/4. szám (https://real.mtak.hu/127212/1/03_Kozma-Egeresi_19-33_nemzet_es_biztonsag_2020_04.pdf) (2024.02.25.).

¹⁸³ Törökországi tranzit nélkül nincs biztonságos energiaellátás Magyarországon, Magyarország Kormánya, (2023) (<https://kormany.hu/hirek/torokorszag-t tranzit-nelkul-nincs-biztonsagos-energiaellatas-magyarorszagon>) (2024.02.25.).

¹⁸⁴ Türk Államok Szervezete és Magyarország, Magyarország Képviseleti irodája (<https://www.turkkon.hu/HU/>) (2024.02.22.).

Isztambul jelentőségét jól mutatja továbbá, hogy a városba 2023-tól közvetlen járatot indított a Wizzair Budapestről,¹⁸⁵ melyeknek számát az év vége felé tovább növelte a légitársaság.¹⁸⁶ Ezzel már a napi közvetlen járatok száma hatra nőtt Budapest és Isztambul között. 2024-től a debreceniek számára is közvetlen elérhető lesz a Hét Torony városa.¹⁸⁷

4.1 Uniós égisz alatt a közös vízum- és bevándorláspolitikai

Az instabil politikai környezet, a kirobbanó háborúk és a klímaváltozás egy olyan menekültáradatot indított el az Európai Unió felé, mely 2015-ben tetőzött. Ebben a válsághelyzetben Törökország egyfajta ütközőzóna szerepét vette fel, így Ankara meghatározó bástyájává vált a migrációs krízis kezelésében. A 2016-os EU-Törökország Nyilatkozat határellenőrzést az EU-n kívülre Törökországba összpontosította, amely felváltotta a csatlakozás-orientált egymásrautaltságot egy együttműködésen alapuló tranzakcionalista politikával. Habár Törökország régóta tagjelölti státusszal rendelkezett, a Nyilatkozat megkötéséig vízumliberalizáció helyett csak vízumkönnyítést kínáltak fel a két térség között utazók számára. Az ezt követő szorosabb együttműködés hatékonyabb határellenőrzést jelent, akár az érvényes vízummal rendelkező, ám azt nem megfelelően felhasználó utazók számára, ilyen például az európai uniós VIS adatbázis. A Nyilatkozat azonban felszínre hozott olyan problémákat az EU-Törökország dialógusban, amiknek a forrása az eltérő prioritásokban rejlett. Az EU részéről továbbra is az volt az elsődleges szempont, hogy visszaküldjék Törökországba azokat az illegális bevándorlókat, akik átutaztak Törökországon az EU felé vezető úton. Törökország számára az EU-val kötött megállapodás egyik fő hátulütője annak a kockázata, hogy nem tudja visszaküldeni harmadik országok állampolgárait származási országukba, valamint a világos és hiteles uniós ösztönzők hiánya, különösen a vízumliberalizáció tekintetében. A harmadik országbeli állampolgárok származási országuk általi visszafogadásának megkönnyítése érdekében Törökország maga is kétoldalú megállapodásokat írt alá számos szomszédos származási országgal.¹⁸⁸ A közös nyilatkozatnak köszönhetően Törökország a világon az egyik legtöbb menekültet befogadó országgá vált, emberek milliói érkeztek, akik mind egy jobb élet reményében kerekedtek

¹⁸⁵ Felszállt a Wizz Air első isztambuli járata, Wizzair, (2023) (<https://wizzair.com/hu-hu/informaciok-es-szolgalatasok/bemutakozas/hirek/2023/03/31/felszallt-a-wizz-air-els-o-isztambuli-jarata>) (2024.02.20.).

¹⁸⁶ Növeli törökországi járatai számát a Wizz Air, Wizzair (2023) (<https://wizzair.com/hu-hu/informaciok-es-szolgalatasok/bemutakozas/hirek/noveli-torokorszagi-jaratai-szamat-a-wizz-air>) (2024.02.20.).

¹⁸⁷ Isztambuli járatot indít a Wizz Air Debrecenből, Wizzair, (2024) (<https://wizzair.com/hu-hu/informaciok-es-szolgalatasok/bemutakozas/hirek/isztambuli-jaratot-indit-a-wizz-air-debrecenbol>) (2024.02.20.).

¹⁸⁸ Elif Çetin: The EU-Turkey Relations under the Shadow of the Contested Politics of Migration: International Journal of Political Studies, December 2022, Vol. 8 (3) 53-68.

útnak. Törökország csatlakozása az Unióhoz nem újkeletű, csatlakozási szándékát már a Római Szerződések aláírása után jelezte. Az eltérő politikai-kulturális háttér, a lehetséges hirtelenjében megemelkedett számú tömeges munkaerő-áramlás, a szervezett bűnözés megjelenése az Unió határain belül vagy a menekült kérdéssel összefüggő határvédelem egyszerre rejt lehetőségeket és veszélyeket a nyugati társadalom demográfiai problémáinak megoldása felé,¹⁸⁹ így a teljes vízumliberalizáció még várat magára.¹⁹⁰ Azonban Ankara szerepe az Unió számára kulcsfontosságú.

Törökországba, 2022 novemberétől az útlevél mellett, a Magyarországgal kötött egyezmény értelmében, magyar állampolgárok már érvényes személyazonosító igazolvánnyal is beutazhatnak az országba,¹⁹¹ amely mutatja a két ország kölcsönös elismerését, a jó baráti viszony ápolását. Fontos azonban, hogy mind az útlevél, mind pedig a személyi igazolványnak még legalább 180 napig érvényesnek kell lennie a belépéskor. Az uniós szabályok szerint, az uniós területre, tehát Magyarországra is, harmadik ország állampolgáira azonos szabályok vonatkoznak, amennyiben vízumkötelesség alá esnek. A 2010-ben elfogadott Vízumkódex célja, hogy az egységes feltételek alapján a vízumkérelmek feldolgozása során biztosítsa az egyenlő bánásmódot a vízumkérelmezők számára, megkönnyítse és átláthatóvá tegye a jogszerű utazást, valamint kezelje az illegális migrációt. A tagállamok teljes területére vonatkozó vízummal való tartózkodás nem haladhatja meg a bármely 180 napon belül a 90 napot, ezeket a rövid távú vízumokat nevezik C vízumnak.¹⁹² A hosszútávú, 90 napot meghaladó tartózkodásra vonatkozó vízumot D típusú vízumnak nevezzük, és tartózkodási engedély kötelesek. A tartózkodási engedélyt az adott ország nemzeti jogában szabályozza.¹⁹³

Így tehát fontos leszögeznünk, hogy amikor Magyarország konzulja vízum kiállítását engedélyezi, nemcsak saját országának területére enged be harmadik országbeli állampolgárokat, hanem az Unió kapuit nyitja meg ezen kérelmezők előtt. 2022-ben Magyarország a kiadott vízumok élvonalában, a 27 tagállam közül a 12. legtöbbet kiadott

¹⁸⁹ Egeresi Zoltán: Ki mit nyert? Több mint egy évvel a menekültügyi „megállapodás” után Stratégiai Védelmi Kutatóközpont ELEMZÉSEK 2017/13.

¹⁹⁰ Egeresi Zoltán: Enyhülés az EU és Törökország között, Külügyi és Külgazdasági Intézet, (2021).

¹⁹¹ Magyarország Főkonzulátus Isztambul, Beutazás személyigazolvánnyal (<https://isztambul.mfa.gov.hu/news/beutazas-szemelyigazolvannyal>) (2024.02.29.).

¹⁹² Vízumkódex.

¹⁹³ "D" típusú vízum az első tartózkodási engedély megszerzéséhez, OIF (http://www.bmbah.hu/index.php?option=com_k2&view=item&layout=item&id=2091&Itemid=2354&lang=hu) (2024.03.09.).

vízummal rendelkezik, ide nem értve a más államok nevében kiadott vízumokat.¹⁹⁴ Magyarország Isztambuli Főkonzulátusa vízumkiadásra jogosult Portugália és Szlovénia nevében is, ebben az esetben is ugyanazok a szabályok vonatkoznak, mintha a kérelmező Magyarországra adná be kérelmét.¹⁹⁵

C típusú vízumkérelem benyújtásakor a kérelmezők egy egységes dokumentumot, kérdőívet töltenek ki, amelyet a további támogató dokumentumokkal együtt, a tervezett utazás előtt legfeljebb 6 hónappal és legalább 15 nappal lehet benyújtani, személyesen a konzulátuson, vagy külső közvetítő irodájában.¹⁹⁶ A Törökországban a magyar külképviseletek az AS VISA Solutions külső szolgáltatóval működnek együtt, aminek két irodája van Ankarában és Isztambulban. A kérelmezők ide foglalnak időpontot vízumkérelem benyújtásához.¹⁹⁷ A kérelmezők sokszor körutazást terveznek Európában, érintve ezzel több Schengenhez tartozó államot. Ilyenkor a döntés meghozatalára illetékes tagállam, a tartózkodás hosszát vagy célját tekintve a fő tagállam, ha ez nem meghatározható, akkor az az állam amelynek határát először átlépi a kérelmező, schengeni beutazáskor. A vízumkódex értelmében minden tagállamnak lehetősége van más állam képviselőjére, hogy az adott tagállam nevében kérelmet vizsgáljon meg és vízumot adjon ki, ezzel is hatákonnyabbá téve az ügyintézkést.¹⁹⁸

Amikor a konzul dönt figyelembe kell vennie, hogy a kérelmezőnek milyen vízumelőzményei vannak. Ez a közös VIS rendszerben megtalálható. Sok elutasítás megalapozhatja a gyanút a kérelmező valódi szándékai felől. Ellenőrzésre kerülnek továbbá a benyújtott útiokmányok, az utazás célja és körülményei, így a szállás, repülőjegy, a meghívó. Ugyanígy elengedhetetlen a megfelelő anyagi fedezet. Végül, de nem utolsó sorban megvizsgálásra kerül, hogy a kérelmező jelent-e kockázatot nemzetbiztonsági illetve migrációs szempontból. A tagállamok kérhetik más tagállamok segítségét és véleményét egyes harmadik országok esetében, ezt nevezik konzultációs mechanizmusnak, amely további iránymutatásként szolgál a konzulnak munkája során.¹⁹⁹ Egy vízum feljogosíthatja tulajdonosát egy, kettő vagy több beutazásra, az érvényesség időtartama nem haladhatja meg az öt évet. Ebben a kérdésben mérlegelési jogköre van a konzulnak, ő dönti el mennyi időt engedélyez egy-egy kérelmező számára. Kivételes esetben, humanitárius okból vagy nemzeti érdekből, korlátozott területi

¹⁹⁴ European Commission: Statistics on short-stay visas issued by the Schengen States (https://home-affairs.ec.europa.eu/policies/schengen-borders-and-visa/visa-policy/statistics-short-stay-visas-issue-d-schengen-states_en) (2024.03.09.).

¹⁹⁵ Magyarország Főkonzulátusa Isztambul, C vízum tudnivalók (<https://isztambul.mfa.gov.hu/page/c-vizum-tudnivalok>) (2024.02.29.).

¹⁹⁶ Vízumkódex 43. cikk.

¹⁹⁷ Magyarország Főkonzulátusa Isztambul.

¹⁹⁸ Vízumkódex.

¹⁹⁹ Vízumkódex, 21.cikk, 22. cikk, 48. cikk.

érvényességű vízum kiadására is van lehetőség.²⁰⁰ Fontos azonban megjegyezni, hogy a vízum egy ígérvény. Amennyiben a vízum birtokosa a határátlépéskor nem teljesíti a beutazási és tartózkodási feltételeket, a tagállamok területére történő belépését az illetékes hatóságok megtagadhatják.

4.1.1 Nemzetbiztonsági kockázat

Az uniós polgárság egyik alappillére a személyek szabad mozgása és letelepedése, amely határátkeléskor csupán minimum-ellenőrzéssel,²⁰¹ hosszú távú tartózkodás esetén, bejelentési kötelezettséggel jár. Harmadik ország polgárainak határátlépésekor alapos vizsgálatnak vetik alá az érkezőt az esetleges közrendet, belső biztonságot sértése vagy veszélyeztetésének megakadályozása érdekében.²⁰² Az ország rendjének, érdekeinek, nemzetbiztonságának és érdekeinek a védelme, illetve közbiztonság, a közrend védelme, jogellenes bevándorlás és bűncselekmények megakadályozása a közigazgatás alá besorolható rendészeti feladatnak minősül.²⁰³ Az idegen országból érkezők esetében három csoportba sorolhatók a rendészeti feladatok: határrendészeti, idegenrendészeti és menekültügyi.²⁰⁴ Mivel a magyarországi tartózkodás a schengeni övezeten belüli tartózkodást is jelenti, Magyarország fokozott figyelemmel kíséri a határát átlépőket. Idegenrendészeti szempontból a külföldiek tartózkodásának jogellenességét vizsgálják, melynek fennállásakor kitoloncolásra vagy kiutasításra is sor kerülhet.²⁰⁵ A menekült státusz elismerésének egyik alapfeltétele, hogy az ország területén tartózkodás az ország nemzetbiztonságát ne sértse.²⁰⁶ Ezekben az esetekben az Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság (OIF) az eljáró hatóság, amely tartózkodási engedély iránti kérelmek elbírálására és kiállítására is jogosult. Az elmúlt években megnőtt a tartózkodási engedély iránti kérelmek száma, köszönhetően az egyes politikai döntéseknek, mint a tanulmányi ösztöndíjjal járó Stipendium Hungaricum vagy a hiányszakmák betöltését célzó egyes rendelkezések.²⁰⁷ Ezen hatásoknak köszönhetően Magyarország szigorított a harmadik országbeli állampolgárok beutazására és tartózkodására vonatkozó általános

²⁰⁰ Vízumkódex.

²⁰¹ Schengeni határellenőrzési kódex 8. cikk (2) bek.

²⁰² Schengeni határellenőrzési kódex 8. cikk (3) bek.

²⁰³ Laufer Balázs: A nemzetbiztonság veszélyeztetésének előfordulása a magyar migrációs jogszabályokban, Nemzetbiztonsági Szemle 8. évfolyam (2020) 4. szám 3–20.

²⁰⁴ Windt Szandra: Külföldiek rendszete, bevándorlás és menekültügy. In Korinek László (szerk.): Értekezések a rendészetről. Budapest, Nemzeti Közzolgálati Egyetem Rendészettudományi Kar, (2014.) 297.

²⁰⁵ Laufer (2020).

²⁰⁶ 2007. évi LXXX. törvény a menedékjogról (Met.) 8. cikk (4) bekezdés.

²⁰⁷ Konyhás Szilvia (igazgató, BMH, Idegenrendészeti Igazgatóság): A A harmadik országok polgárainak jogszerű tartózkodása, lehetőségei a gyakorlatban az EU területén, Európa határokkal – Határok nélkül? Mobilitás – legalitás – illegálitás Tudományos konferencia, Budapest, 2018. szeptember 19.

(https://real.mtak.hu/154736/1/Eur%C3%B3pa%20hat%C3%A1rokkal%20-%20Hat%C3%A1rok%20n%C3%A9lk%C3%BCl%20Mobilit%C3%A1s-legalit%C3%A1s-illegalit%C3%A1s_2018.pdf) (2024.03.03.).

szabályokról a 2023. évi XC törvényben, amely tovább specifikálja az uniós szabályozást.²⁰⁸ Mivel a beutazás ezen állampolgárok esetében többnyire vízumhoz kötött, így a tartózkodási engedély iránti kérelmet ezek a kérelmezők nem Magyarországon, hanem a külképviseleteken nyújtják be. Pozitív döntés esetén egyszeri beutazásra jogosító D vízum kerül kiállításra, ami a tartózkodási engedély átvételére jogosítja birtokosát. A vízum kibocsátásának alapfeltétele, hogy törvény alapján engedélyezve legyen a tartózkodási engedély.²⁰⁹ Az OIF az idegenrendészeti eljárás értelmében a vízumkérelem kiadásával teljesíti vagy utasítja el,²¹⁰ a konzulátus ebben az esetben közreműködő hatóság, a vízumkérelmet a külképviseleteken nyújtják be, döntésre azonban a konzul minden esetben felterjeszteni a területileg illetékes regionális igazgatóságnak.

4.1.2 A nemzetbiztonság gazdasági vetülete: Keleti nyitás

Egyre nagyobb számban nyújtanak be munkavállalási célú tartózkodási engedély iránti kérelmet. Ennek hátterében számos kormányzati döntés húzódik. Egyrészt a gazdaság fenntarthatósága és élénkítése érdekében a kormány olyan intézkedéseket hozott, amely a hiányszakmák betöltését hivatott elősegíteni. 2018-ban mintegy 65 000 fő tartózkodott tartózkodási engedéllyel Magyarországon, melyek közül a törökök a 6. legtöbb kérelmet benyújtó állampolgárok között szerepeltek. A D vízum iránti kérelem benyújtásakor a D kérelmezők személyes interjún vesznek részt, melynek során a kérelmezőknek írásban és/vagy szóban kell a konzul által feltett kérdésekre válaszolniuk.²¹¹ A Debrecenben épülő BMW gyár építésében például részt vesz a török Yapi Merkezi, ami több ezer munkavállalót, ezzel együtt pedig több ezer kérelmezőt jelent, akik dolgozni mennek Magyarországra.²¹²

Egy másik kormányzati politika, ami hatással van a hosszútávú tartózkodási engedélyt kérelmezők számára a keleti-nyitás, melyben külön hangsúlyt kapnak az orosz, illetve a kínai kapcsolatok. A kínai beruházásoknak köszönhetően több ezer munkahely jön majd létre Magyarország különböző pontjain; Debrecenben a CATL akkumulátorgyára épül,²¹³ Jászfényszaruban az elektromos autók alkatrészeit gyártják majd,²¹⁴ Szegeden pedig a BYD elektromos autóit.²¹⁵ A magyar törvény értelmében az itt ellátandó munkaerőnek elsősorban

²⁰⁸ 2023. évi XC. törvény indokolás.

²⁰⁹ 2023. évi XC tv 14. és 15. cikk.

²¹⁰ 2023. évi XC tv 189. cikk.

²¹¹ Konyhás (2018).

²¹² Yapi Merkezi Undertakes the Construction of BMW Group's Facilities in Hungary, TebaNews, (2022) (<http://www.tebanews.com.tr/read/0000423084>) (2024.03.03.).

²¹³ CATL Magyarország (<https://www.catl.com/en/enterpriseinfoHungary/>) (2024.03.03.).

²¹⁴ Hivatalos: itt épül az újabb kínai gyár Magyarországon, Forbes (2023) (<https://forbes.hu/uzlet/kinai-autogyar-szijjarto-jaszag/>) (2024.03.03.).

²¹⁵ Eltakarta a szemek elől: a BYD-gyár mellett egy másik óriásberuházás is készül Szegeden, vilaggazdasag.hu (2024.)

magyarnak kell lennie és, csak annak hiányában lehet vendégmunkást foglalkoztatni, aki csak korlátozott ideig tartózkodhat Magyarországon.²¹⁶

A török diaszpóra Európa legnagyobb diaszpóra közösségére duzzadt. A nyugati államokban az integrációt megnehezítik a társadalmi törésvonalak jelenléte, mint a nyelv, vallás vagy a vidék-város kérdésköre. A Török Köztársaság 1982-es új alkotmánya deklarálta az állam felelősségét a diaszpórában élő törökök felé és 1981-ben bevezették a kettős állampolgárságot. Így a magyar-diaszpóra közösség közigazgatási ügyeit Törökországban az egyes konzuli egységek látják el.²¹⁷

4.2 Magyar-török kulturális évad 2024

A kultúra egy olyan ütőkártya lehet az egyes nemzetek kezében melynek segítségével hatást gyakorolhatnak a fogadó országban alakuló diplomáciai kapcsolatokra; bizalomépítés mellett, a soft diplomacy révén jelentős eredményeket érhetnek el a “kemény politika” területén. Törökország esetében egy eltérő kultúráról beszélhetünk, amely azonban sok ponton kapcsolódik a magyarhoz. A második világháború után pozitív kép alakult ki a magyarokról a törökök szemében, a diplomáciai kapcsolatok, a hódoltság, a török emigrációt választó magyarok, mint II. Rákóczi Ferenc, a közös múlt emlékei lettek és megalapozták az egyes közös kutatásokat, valamint ösztöndíj-programokat.²¹⁸ Magyarország és Törökország az első világháború után, 1923. december 18-án vette fel a diplomáciai kapcsolatokat. A magyar-török barátsági szerződés mindkét ország számára nagy jelentőséggel bírt; Magyarország, mint szuverén állam először kötött ilyen jellegű egyezményt, a Török Köztársaság Musztafa Kemál Atatürk-je pedig szintén elsőként írhatott alá egy nemzetközi megállapodást.²¹⁹ A diplomáciai kapcsolatok fennállásnak 100. évfordulójának alkalmából a 2024-es év²²⁰ kulturális évaddá lett nyilvánítva. Az év során párhuzamosan zajlanak programok Törökországban és Magyarországon, amelyek egymás kultúráját hivatottak bemutatni, elősegítve ezzel a hatékonyabb együttműködést egyéb területeken is.²²¹ Nagy

(<https://www.vg.hu/vilaggazdasag-magyar-gazdasag/2024/02/eltakarta-a-szemek-elol-a-byd-gyar-mellett-egy-ma-sik-oriasberuhazas-is-keszul-szegeden>) (2024.03.03.).

²¹⁶ 2023. évi XC törvény.

²¹⁷ Egeresi Zoltán A vendégmunkások hazautalásaitól a nemzetközi lobbig: Törökország és a török diaszpóra kapcsolata In: Diaszpóra-politikák

(https://epa.oszk.hu/00400/00462/00055/pdf/EPA00462_kisebbsegkutatas_2015_2_073-097.pdf) 93-98.o.

²¹⁸ József N. Szabó. "Magyar-török kulturális kapcsolatok a második világháborút követően".

Világtörténet 1:53-62.o.

²¹⁹ Oláh Péter: A török-magyar kapcsolatok alakulása egy diplomata szemével – Tahy László ankarai követ munkássága (1924-1933) In: Tanulmányok Vásáry István 70. születésnapjára (Keletkutatás).

²²⁰ 1016/2023. (I. 31.) Korm. határozat.

²²¹ Nagy érdeklődés övezi Törökországban a magyar-török kulturális évad programját, Magyarország Kormánya, (2024)

(<https://kormany.hu/hirek/nagy-erdeklodes-ovezi-torokorszagban-a-magyar-torok-kulturalis-evad-programjait>) (2024.02.25.).

szerepe van ebben az Liszt Intézetnek Isztambulban, valamint a Yunus Emre Enstitüsü Budapesti Török Kulturális Központnak.²²²

5 Összehasonlítás

Isztambul és Kolozsvár két, a magyar külpolitika szempontjából meghatározó, ám alapjaiban különböző helyszín.

Összességében elmondható, hogy a politikai döntések alapjaiban határozzák meg egy konzulátus feladatait, ám eltérő befolyása van a magyar és az uniós politikának egyes helyszínek esetében. Míg Isztambul esetében az uniós kapcsolatok a hangsúlyosak, amelyek a közös együttműködést és az integrációt védik, és amelyek összhangban vannak vagy összhangba hozhatók a magyar érdekekkel, addig Kolozsvár esetében kevesebb beleszólás jut az Unió részéről, hiszen eltérőek az egyes tagállamok hozzáállásai is a téma tekintetében, nagyobb hangsúlyt pedig a magyar törvényhozás kap. 2010 után egy olyan váltást figyelhetünk meg a hazai politikában, amely prioritásává teszi a magyarságot és a magyar ügyet. Ennek jelentős hatása van a magyar külpolitikára is, hiszen nincs külpolitika belpolitika nélkül. A nemzetpolitikával megalapozva nagy hangsúlyt kap a határon túli Kárpát-medencei magyarság és a diaszpóra közösségek is. Ezeken a helyeken igyekeznek megőrizni a nemzeti identitást, amely egy közös pont a két külképviselet tekintetében. Fontos kiemelni még a külgazdasági kapcsolatokat, hiszen jelenleg számos külpolitika ezen ágazat mentén valósul meg. A szomszédos állammal fontos a jószomszédi viszony ápolása és Románia-Magyarország tekintetében számos közös gazdasági kapcsolódási pont adott, földrajzi elhelyezkedésükből adódóan. Törökország tekintetében ez egyrészt az energiadiverzifikáció kérdésében játszik meghatározó szerepet. Másik oldalról figyelmet kap még a keleti-nyitás is, hiszen ezáltal számos olyan beruházás érkezik Magyarországra, amely új gazdasági kapcsolatot nyithat meg Magyarország és Törökország viszonylatában, illetve embereket vonzhat be egyes kevésbé népszerű munkakörök betöltésére. Ezekkel párhuzamosan jelenik meg az országimázs politikája, amely szintén Magyarországot és a magyar gazdaságot helyezi előtérbe és, amely mindkét ország tekintetében turistákat remél vonzani Magyarország területére, ezzel is növelve a magyar GDP-t.

Uniós fronton fontos kiemelni, hogy Magyarország, a sui generis intézmény teljes jogú tagjaként, aktív szerepet játszik az uniós politika kialakításában. Magyar szempontból kiemelt szerepet játszik a bővítéspolitika és a schengeni bővítés, amely mindkét konzulátus életére hatással lesz; Románia felvétele a schengeni övezet államai közé egy új célországot nyit meg

²²² Relations between Türkiye and Hungary, Republic of Türkiye, Ministry of Foreign Affairs (<https://www.mfa.gov.tr/relations-between-turkiye-and-hungary.en.mfa>) (2024.02.25.).

az utazni vágyók előtt. Az ezzel összefüggő másik képviselt politika a bevándorláspolitikai, amely a biztonságot helyezi elsődleges helyre.

A konzulátusok tekintetében elkülöníthetünk klasszikus konzuli feladatokat, amelyek sorra megjelennek az egyes konzulátusok ügyviteli között. Ezek tipikusan a BKE 5. cikkében meghatározott feladatok. Ilyen az egyes okmányok pótlása vagy igénylése, a külföldön élő állampolgár Magyarország felé való azon kötelessége, hogy családi állapotában beállt változást nyilvántartásba vegyék, így az anyakönyvezés és a különböző okiratok hitelesítése. Az unión kívüli országoknál, így Törökország tekintetében is kiemelkedő szerepet játszik az állampolgárok biztonsága és az érdekvédelem, amelyet viszont már a magyar jogszabály szabályoz. Klasszikus konzuli feladatnak mondható még Isztambulban a BKE által is említett vízumkiadás, amely a legmagasabb ügyszámot jelenti a konzulátuson és, amelyet alapfeladatának lehet tekinteni. Kolozsváron a legmagasabb ügyszámot a magyar jogszabályokban meghatározott egyszerűsített honosítási eljárás adja, amely újabb magyar állampolgárok értelmében, újabb klasszikus ügyeket eredményez. Fontos kiemelni, hogy míg török állampolgárok rövid távú vízum iránti kérelmei esetében a konzul maga dönt a vízum kiadásáról, a honosítási eljárásban a konzulátus, mint közreműködő hatóság van jelen. Amíg azonban Isztambul anyakönyvezés esetében, mint közreműködő hatóság jár el, és az illetékes hatósághoz juttatja el a kérelmet, addig a kolozsvári konzul rendelkezik ezen hatáskörrel házassági névmódosítás esetében is.²²³ Érdekvédelem tekintetében több szerepe jut Törökországnak, ahol az uniós polgárok esetei is szerepet kaphatnak. Románia ezzel szemben uniós tagállam, az érintettek zöme pedig kettős állampolgár, így az anyaország védelmét is élvezik, a konzulátus pedig nem tud kielégítő érdekvédelmet nyújtani számukra.

Láthatjuk továbbá azt is, hogy a kultúra mindkét helyszínen kiemelt szerepet kap, ám más-más szerepben. Míg Kolozsvár esetében meghatározó eszközként bír a külhoni magyarság identitásának megerősítésében és az anyaországgal való jó kapcsolat ápolásában, addig Isztambul esetében a kulturális feladatokat a Liszt Intézet látja el, amely a magyar kultúrát egy idegen közegben próbálja meg bemutatni, prezentálni azt a helyiek felé. *Lásd: 1. ábra: Összehasonlító táblázat (függelék).*

6 Kitekintés a konzulátusok jövőjére - összegzés

Elmondható tehát, hogy a konzulátusok meghatározó szerepet töltenek be a magyar külügyi igazgatás szempontjából, szerepük fontos nemcsak a magyar politikai célok megvalósításának viszonylatában, de a magyar állampolgárok életét tekintve is. Az olyan külső tényezők, mint a koronavírus vagy a nemzetközi helyzet is befolyásolják az egyes konzulátusok ügyvitelét.

²²³ Csatlós (2017): Az általános konzuli hatósági együttműködések elméleti kérdései.

Korunk kiszámíthatatlan világában, ahol a mobilitás központi szerepet játszik elengedhetetlen a konzulátusok megléte. A hirtelen változások gyors reakciót igényelnek, és az elmúlt időszak eseményei, megerősítették az egyes konzulátusok működését, fokozták közöttük az együttműködést, amelyeknek szerepe a jövőben így nem, vagy csak kevésbé fog változni.²²⁴ Habár az uniós kötelékben elengedhetetlen az együttműködés, az Európai Unió maga nem rendelkezik hatáskörrel a konzuli feladatok elvégzését illetően. Ennek jelentősége természetesen csak harmadik országokban van, uniós területen lévő uniós állam konzulátusának feladatai alacsonyabb szintű összehangolást igényelnek, mely alól kivételt képezhetnek az egyes nemzetközi krízisek.

Egyes források úgy látják, hogy az EKSZ előbb-utóbb képes lehet önálló konzuli képviselőt létrehozni.²²⁵ A vízumkiadás alapvetően az állam szuverenitásából eredő hatáskör mellyel eldöntheti kit enged be a területére. Az Európai Unióhoz való csatlakozáskor a tagállam átruházza szuverenitásának egy részét az uniós intézményekre. Mivel az Unión belül gyakorlatilag nincsenek határok elengedhetetlen volt a tagállamok közös fellépése ezen a téren, így hozták létre a közös vízumpolitikát. Az EKSZ-t létrehozó Lisszaboni Szerződés azonban nem ruházza fel ilyen hatáskörrel az intézményt.²²⁶ A fent leírtak alapján úgy látom csekély esély van egy közös uniós konzulátus létrehozására a jövőben. Habár a konzuli érdekvédelem és vízumkiadás kifejezetten olyan területek, ahol az együttműködés nemcsak a hatékonyságot fokozza, de erősíti az uniós összetartozást, ezen a területen is erősen érezhető a belső kormányzata által meghozott politikai döntések. Kifejezetten igaz ez azokra a konzulátusokra, amelyek nagykövetségek mellett, vagy amelyek az unió területén belül működnek. A konzuli tevékenység hagyományosan nem a politikához köthető, ellenben a diplomáciai tevékenységgel. Mindazonáltal ahogyan a külpolitika nem választható el a belpolitikától, a konzuli tevékenységre is hatással vannak a küldő ország jogalkotója által meghozott szabályok, irányvonalak. Románia tekintetében a nemzetpolitika meghatározó, amely azonban nemzeti érdek és, amely a kisebbségvédelem kérdéskörében sem tudott kifejezetten lábat vetni az Unió döntéshozatal tekintetében. Törökország tekintetében megvalósul a közös vízumpolitika, a Közösségi Vízumkódex mindennapos alkalmazása nyomán, azonban a hosszú távú tartózkodásra vonatkozó jogszabályok nemzeti hatáskörbe tartoznak, amelyek bizonyos pontokon szigorúbbak a közösségi szabályoknál.

²²⁴ International Centre for Migration Policy Development., National consular services are stretched to the limit by COVID-19.(2020).

(<https://www.icmpd.org/news/national-consular-services-are-stretched-to-the-limit-by-covid-19>) (2024.03.10).

²²⁵ R. Balfour - K. Raik: Equipping the European Union for the 21st century. National diplomacies, the European External Action Service and the making of EU foreign policy. FIIA Report 36 (2013) 37-38 o.

²²⁶ Csatlós (2017): Az EU hatása a konzuli igazgatásra.

7 Függelék

1. ábra: Összehasonlító táblázat. Saját szerkesztés.

	Magyarország Kolozsvári Főkonzulátus ügyvitele	Magyarország Isztambuli Főkonzulátus ügyvitele
klasszikus konzuli feladatok , a BKE 5. cikke alapján	közigazgatási feladatok: okmányok pótlása, anyakönyvezés, közokiratok + tájékoztatás, érdekvédelem	közigazgatási feladatok: okmányok pótlása, úti okmányok iránti kérelmek, anyakönyvezés, közokiratok + tájékoztatás, érdekvédelem - vízumkiadás
klasszikus konzuli feladat a magyar jogszabály alapján (Konztv) → BKE 5. cikk m) pont	segítségnyújtás	bajba jutott magyar állampolgárok védelme, segítségnyújtás
befolyásoló magyar politika		
<i>országimázs</i>	kulturális feladatok	vízumkiadás + kulturális feladatok a Liszt Intézet részéről
<i>gazdasági kapcsolatok erősítése/ kelet-nyitás</i>	külgazdasági attasé hálózat	vízumkiadás
<i>nemzetpolitika</i>	<i>honosítás → emelkedett számú klasszikus ügy</i>	korlátozott hatás
befolyásoló uniós politika		
<i>kisebbségvédelem</i>	korlátozott hatás	N/A
<i>bevándorláspolitik</i>	N/A	<i>vízumkiadás</i>

8 Irodalomjegyzék

Nemzeti jogforrás

1. Magyarország Alaptörvénye.
2. 2023. évi XC törvény a harmadik országbeli állampolgárok beutazására és tartózkodására vonatkozó általános szabályokról.
3. 2011.évi CCIII. törvény az országgyűlési képviselők választásáról az országgyűlési képviselők választásának rendjét szabályozza Magyarországon.
4. 2010. évi XLV. törvény a Nemzeti Összetartozás melletti tanúságtételről.

5. 2007. évi II. törvény a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról (Harmtv.).
6. 2007. évi LXXX. törvény a menedékjogról.
7. 2002. évi XLV. törvény az anyakönyvekről, a házasságkötési eljárásról és a névviselésről szóló 1982. évi 17. törvényerejű rendelet módosításáról.
8. 2001. évi XLVI. törvény a konzuli védelemről.
9. 2001. évi LXII. törvény a szomszédos államokban élő magyarokról, Státusztörvény.
10. 1998. évi LXXXIV. törvény a családok támogatásáról.
11. 1997. évi XLIV. törvény a Magyar Köztársaság és Románia között Temesvárott, 1996. szeptember 16-án aláírt, a megértésről, az együttműködésről és a jószomszédságról szóló Szerződés kihirdetéséről.
12. 1993. évi LV. törvény a magyar állampolgárságról (Áptv).
13. 1918. évi V. néptörvény az önálló magyar külügyi igazgatásról.
14. 1016/2023. (I. 31.) Korm. határozat.
15. 11/2022. (IX. 6.) KKM utasítás a Külgazdasági és Külügyminisztérium Szervezeti és Működési Szabályzatáról.
16. 1/2022 (II.26) KKM utasítás.
17. 182/2022. (V. 24.) Korm. rendelet a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről.
18. 1269/2022. (V. 27.) Korm. határozat.
19. 182/2022. (V.24.) Korm. rendelet.
20. 174/2017. (VI. 30.) Korm. rendelet.
21. 152/2014. (VI. 6.) Kormányrendelet, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről.

Nemzetközi jogforrás

1. Vienna Convention on Consular Relations. Vienna, 24 April 1963. UNTC 8638. Kihirdette: 1987. évi XIII. törvényerejű rendelet a konzuli kapcsolatokról Bécsben, 1963. április 24-én elfogadott egyezmény kihirdetéséről.
2. Optional Protocol to the Vienna Convention on Consular Relations concerning Acquisition of Nationality, Vienna, 24 April 1963. UNTC 7311.
3. Optional Protocol to the Vienna Convention on Consular Relations concerning the Compulsory Settlement of Disputes, Vienna, 24 April 1963. UNTC 8640.
4. ILC Draft Articles on Diplomatic Protection (2006).
5. Európai Unió Működéséről szóló Szerződés (EUMSZ).
6. Európai Unió Szerződése (EUSZ).
7. Lisszaboni Szerződés.

8. Európai Unió Alapjogi Chartája.
9. A Tanács (EU) 2015/637 irányelve a harmadik országokban képviselettel nem rendelkező uniós polgárok konzuli védelmét elősegítő koordinációs és együttműködési intézkedésekről és a 95/553/EK határozat hatályon kívül helyezéséről, konzuli védelmi irányelv
(<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX:32015L0637>)
(2024.03.09.).
10. A tagállamok kormányainak a Tanács keretében üléselő képviselői által elfogadott 96/409/KKBP határozata. HL L 168. 1996.7.6. [Ideiglenes útiokmányról szóló határozat].
11. A Bizottság javaslata COM(2006) 403 végleges (2006. július 19.) Európai Parlament és Tanács rendelete a Közösségi Vízumkódex kialakításáról, Az Európai Parlament és a Tanács 810/2009/EK rendelete (2009. július 13.) a Közösségi Vízumkódex létrehozásáról, HL L 243., 2009.09.15. 1. [Vízumkódex].
12. A Bizottság C(2010) 1620 végleges határozata (2010. március 19.) a vízumkérelmek feldolgozásáról és a kiadott vízumok módosításáról szóló kézikönyv létrehozásáról [Vízumokra vonatkozó kézikönyv] és a Bizottság C(2011) 5501 végleges végrehajtási határozata (2011. augusztus 4.) vízumkérelmek feldolgozásáról és a kiadott vízumok módosításáról szóló kézikönyv létrehozásáról szóló, 2010. március 19-i C (2010) 1620 végleges bizottsági határozat módosításáról; A Bizottság C(2010)3667 végleges határozata (2010. június 11.) a vízumosztályok működési rendjéről és a helyi schengeni együttműködésről szóló kézikönyv létrehozásáról. Brüsszel, 2010.6.11. [Vízumosztályok működésére vonatkozó kézikönyv].
13. Az Európai Parlament és a Tanács 767/2008/EK rendelete (2008. július 9.) a vízum információs rendszerről (VIS) és a rövid távú tartózkodásra jogosító vízumokra vonatkozó adatok tagállamok közötti cseréjéről. HL L 218.
14. Schengeni határellenőrzési kódex.

Jogesetek

1. ICJ, Nottebohm-ügy (Liechtenstein v. Guatemala), Second Phase, Judgment of 6 April 1955. I. C. J. Reports 1955. 4.
2. ECJ, Case, C-369/96, Micheletti and others v. Delegacion del Gobierno en Cantabria.
3. ECtHR - Ilias and Ahmed v. Hungary (no. 47287/15) [Articles 3 and 5 §§ 1 and 4], 14 March 2017.

4. Czechoslovak-Hungarian Mixed Arbitral Tribunal, Ladislaus Chira Fils v. Czechoslovak State, (Schreiber, Szladits, Hora), 9 July 1929. Annual Digest of Public International Law Cases 1929– 1930. Case No. 149.

Szakirodalmak

1. Annemarieke Vermeer-Künzli: Where the Law Becomes Irrelevant: Consular Assistance and the European Union. International and Comparative Law Quarterly, Cambridge University Press (2011).
2. Bába Iván, Halász Iván, Tóth Norbert: Külügyi igazgatás, Dialóg Campus Kiadó, Budapest (2017).
3. Becánics Adrienn: Konzuli védelem és segítségnyújtás az Európai Unió perspektívájából in: Karlovitz János Tibor (szerk.). Fejlődő jogrendszer és gazdasági környezet a változó társadalomban International Research Institute s.r.o. Komárno (2015) (<https://www.irisro.org/tarstud2015aprilis/14BecanicsAdrienn.pdf>).
4. Christian Pippan: The Rocky Road to Europe: The EU's Stabilization and Association Process for the Western Balkans and the Principle of Conditionality. Kluwer Law International, European Foreign Affairs Review 9, (2004).
5. Csatlós Erzsébet: A konzuli védelem európai közigazgatása Az együttműködések szervezeti és eljárásjoga az uniós polgár konzuli védelemhez való jogának tükrében, Iurisperitus Kiadó Szeged (2019).
6. Della Cananea Giacinto: The European Union and Consular Protection, A new public law, In in FARO, Sebastiano (Ed.), European Citizenship and Consular Protection, New Trends in European Law and National Law, Editoriale Scientifica, Napoli, (2012).
7. Egeresi Zoltán A vendégmunkások hazautalásaitól a nemzetközi lobbiiig: Törökország és a török diaszpóra kapcsolata In: Diaszpóra-politikák (https://epa.oszk.hu/00400/00462/00055/pdf/EPA00462_kisebbsegkutatas_2015_2_07_3-097.pdf).
8. Gazdag Ferenc: A magyar külpolitika 1989–2014, Nemzeti Közszerológati Egyetem Nemzetközi Intézet Budapest (2014).
9. Hargitai József: A diplomáciai és konzuli kapcsolatok joga, Budapest, Aula, (2005).
10. Hargitai József: Külügyek igazgatása. In: Hargitai József - Horváthné Fekszí Márta - Éliás Pál - Zanathyné Martin Györgyi: Közigazgatási szakvizsga: Külügyi és konzuli igazgatás. BM Kiadó, Budapest (1997.).

11. Hargitai József: Nemzetközi jog a gyakorlatban, Budapest, Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó, (2008).
12. Ianniello-Saliceti, Alessandro: The long road to the protection of EU citizens abroad, in in FARO, Sebastiano (Ed.), European Citizenship and Consular Protection, New Trends in European Law and National Law, Editoriale Scientifica, Napoli, (2012).
13. Jakab András (szerk.): Az Alkotmány kommentárja II., Századvég, Budapest, (2000).
14. Kántor Zoltán(szerk): Nemzetpolitikai alapismeretek, Nemzeti Közszerológati Egyetem, a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium Nemzetpolitikai Államtitkárság, valamint a Nemzetpolitikai Kutatóintézet, (2013).
15. Kende Tamás, Nagy Boldizsár, Sonnevend Pál, Valki László: Nemzetközi jog, Budapest, Wolters Kluwer, (2014).
16. Kmety Károly: A magyar közigazgatási és pénzügyi jog kézikönyve. II. kötet. Hatodik javított kiadás. Budapest, Grill Károly Könyvkiadó Vállalata (1911).
17. Martonyi János: Diplomáciai Lexikon. Éghajlat Könyvkiadó (2018) (http://real.mtak.hu/80560/1/diplomaciai_lexikon.pdf).
18. Oláh Péter: A török-magyar kapcsolatok alakulása egy diplomata szemével – Tahy László ankarai követ munkássága (1924-1933) In: Tanulmányok Vásáry István 70. születésnapjára (Keletkutatás).
19. Papp-Váry Árpád: Országmárka-építés, Dialóg Campus, (2020).
20. Rákóczi Krisztián, Valent Viktória, Varga Péter: Nemzetpolitika, NKE, Budapest (2021).
21. Roberts, Sir Ivor (szerk.): Satow's Diplomatic Practice, Oxford, Oxford University Press, (2009).
22. Tóth Judit: „Jog-e a konzuli védelemhez való jog?” in Tóth Károly (szerk.): In memoriam Nagy Károly egyetemi tanár, Szeged, Szegedi Tudományegyetem ÁJK, (2002).
23. Vizi Balázs: Európai kaleidoszkóp, Az Európai Unió és a kisebbségek; Föld-rész könyvek, (2013).

Folyóiratok, kiadványok, tanulmányok

1. A Political Capital és a Friedrich Erbert Stiftung tanulmánya: Az Orbán-rezsim külpolitikai mérlege, (2023). (https://politicalcapital.hu/pc-admin/source/documents/FES_Tanulmany_KulpolMerleg_OrbanRezsime_230620.pdf) (2024.01.25.).

2. Balfour R., Raik K: Equipping the European Union for the 21st century. National diplomacies, the European External Action Service and the making of EU foreign policy. FIIA Report 36 (2013) 37-38 0.
3. Barna Gábor: Népi kultúra - nemzeti kultúra - nemzeti identitás, A népi kultúra szerepe a nemzeti kultúra és a magyar identitás megszerkesztésében, plenáris előadások (<https://mek.oszk.hu/09300/09396/html/01.htm>) (2024.02.13.).
4. Becánics Adrienn: Konzuli kapcsolatok. Internetes Jogtudományi Enciklopédia (2018), A konzuli kapcsolatok történeti fejlődése (<https://jototen.hu/szocikk/konzuli-kapcsolatok>) (2024.01.11.).
5. Çetin, Elif: The EU-Turkey Relations under the Shadow of the Contested Politics of Migration: International Journal of Political Studies, December 2022, Vol. 8 (3) 53-68
6. Consular services to citizens abroad: insights from an international comparative study Rand Europe (2019).
7. Csatlós Erzsébet: Az általános konzuli hatósági együttműködések elméleti kérdései. Eljárásjogi Szemle, 2, (2017) 1.
8. Csatlós Erzsébet: Az EU hatása a konzuli igazgatásra, KJSZ, 2017/1.
9. Csatlós Erzsébet: Consular Cooperation in Third States. Some Aspects Concerning Europeanisation of Foreign Service for EU Citizens. Bratislava Law Review, 1, (2017).
10. D'Ambrogio, Enrico: Cohesion and ageing society in the EU, European Parliamentary Research Service, (2023) ([https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2023/747104/EPRS_BRI\(2023\)747104_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2023/747104/EPRS_BRI(2023)747104_EN.pdf)) (2024.02.27.).
11. Demográfiai kihívások Európában – Az alapvető problémák áttekintése, különös tekintettel kelet-közép-európára, Friedrich Ebert Stiftung http://www.fesbp.hu/common/pdf/demographic_challenges_hu.pdf) (2022. 11. 19.).
12. Egeresi Zoltán: Enyhülés az EU és Törökország között, Külügyi és Külgazdasági Intézet, (2021).
13. Egeresi Zoltán: Ki mit nyert? Több mint egy évvel a menekültügyi „megállapodás” után Stratégiai Védelmi Kutatóközpont ELEMZÉSEK 2017/13.
14. Ganczer Mónika: A határon túli magyarok kettős állampolgárságának nemzetközi jogi és belső jogi aspektusai: a kollektív elvesztéstől a könnyített megszerzésig, a szerző azonos című, a Kül-Világ, VIII. évf. 1–2. szám, (2011), 64–81. oldalain megjelent írásának az új Alaptörvény rendelkezéseire figyelemmel módosított változata (<https://dfk-online.sze.hu/images/J%C3%81P/2011/3/ganczer.pdf>) (2024.02.11.).

15. Geyer, Florian: The External Dimension of EU Citizenship. Arguing for Effective Protection of Citizens Abroad. CEPS No. 136. (2007).
16. Gullio Jaume Duch: EU visa information system to help prevent visa shopping, European Parliament, 20070606IPR07543 ([https://www.europarl.europa.eu/RegData/presse/pr_info/2007/EN/03A-DV-PRESSE_IPR\(2007\)06-06\(07543\)_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/presse/pr_info/2007/EN/03A-DV-PRESSE_IPR(2007)06-06(07543)_EN.pdf)) (2024.01.22.).
17. Gümüş, Yasin Kerem: How Secure is the European Union Energy Policy after the Ukraine Crisis? International Journal of Energy Economics and Policy, 2015, 5(4), 1016-1021. (<https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/361566>) (2024.02.25.).
18. Hettyey András: Die ungarische Außenpolitik 1990 bis 2018: Europäisierung ohne Überzeugung, in Ellen Bos and Astrid Lorenz, eds, Das politische System Ungarns: Nationale Demokratieentwicklung, Orbán und die EU, 171–87, Berlin: Springer VS. (2021).
19. Hettyey András: The Europeanization of Hungarian foreign policy and the Hungarization of European foreign policy, 2010-18, Journal of Contemporary European Studies, 2020.
20. Horváth Szováti Kinga: A konzuli tisztviselő és a tiszteletbeli konzuli tisztviselő konzuli okirat készítési és konzuli tanúsítvány kiállítási tevékenységéről, KK, 2011/4., (<https://szakcikkkadatbazis.hu/doc/8346949>) (2024.01.14.).
21. Howson Paul, Dubber John: Culture Matters, British Council (2014) (<https://www.britishcouncil.org/sites/default/files/culture-matters-report.pdf>) (2024.02.13.).
22. Kántor Lajos: Kós Károly, az erdélyi polgár, Kortárs (<https://epa.oszk.hu/00300/00381/00047/kantor.htm>) (2024.02.04.).
23. Konyhás Szilvia (igazgató, BMH, Idegenrendészeti Igazgatóság): A A harmadik országok polgárainak jogszerű tartózkodása, lehetőségei a gyakorlatban az EU területén, Európa határokkal – Határok nélkül? Mobilitás – legalitás – illegalitás Tudományos konferencia, Budapest, 2018. szeptember 19. (https://real.mtak.hu/154736/1/Eur%C3%B3pa%20hat%C3%A1rokkal%20-%20Hat%C3%A1rok%20n%C3%A9lk%C3%BCl.%20Mobilit%C3%A1s-legalit%C3%A1s-illegalitas_2018.pdf) (2024.03.03.).
24. Körényi Ágnes: Kulturális diplomácia tegnap és ma, Grotius tanulmányok.
25. Kovácsné dr. Becánics Adrienn: Az Európai Unió jogfejlesztő tevékenysége az uniós polgárság számára biztosított konzuli védelem szemszögéből, Debrecen (2023)

- (<https://dea.lib.unideb.hu/server/api/core/bitstreams/7f883159-c58f-4a93-9f25-8a79434123f3/content>) (2024.01.15.).
26. Kozma Tamás, Egeresi Zoltán: Úton a függetlenség felé? Törökország földgázpolitikájának (át)alakulása egy változó energiabiztonsági architektúrában, Nemzet és Biztonság 2020/4. szám (https://real.mtak.hu/127212/1/03_Kozma-Egeresi_19-33_nemzet_es_biztonsag_2020_04.pdf) (2024.02.25.).
27. Laufer Balázs: A nemzetbiztonság veszélyeztetésének előfordulása a magyar migrációs jogszabályokban, Nemzetbiztonsági Szemle 8. évfolyam (2020) 4. szám 3/20.
28. Magyar Országgyűlés Alaptörvény, Indokolás a XXV. cikkhez. (2011) (<http://www.parlament.hu/irom39/02627/02627.pdf>) (2022.05.13.).
29. Magyarország Kolozsvári Főkonzulátusa, Kapcsolat (<https://kolozsvar.mfa.gov.hu/contact/generated>) (2024.02.04.).
30. parlament.hu XVIII. Külgazdasági és Külügyminisztérium (<https://www.parlament.hu/irom40/15381/adatok/fejezetek/18.pdf>) (2024.01.27.).
31. Pénzváltó Nikolett: Törökország belső és külső válságai, Nemzet és Biztonság, 2016/6. szám | 157–189 (https://www.nemzetesbiztonsag.hu/cikkek/nb_2016_6_08_penzvalto_torokorszag_belső_kulso_valsagai.pdf) (2024.02.21.).
32. Scheel, Stephan: Real fake? Appropriating mobility via Schengen visa in the context of biometric border controls, Journal of Ethnic and Migration Studies, (2017).
33. Schiffner Imola: A diplomáciai és konzuli védelemhez való jog a magyar Alkotmányban. Kül-Világ 2011/1-2.
34. Simsa Tünde: A Kárpát-medencében élő magyarok demográfiája, Országgyűlés Hivatala, (2022.) (https://www.parlament.hu/documents/10181/63638860/Elemzes_2022_Karpat_medence_magyarsaga.pdf/ba8eabe9-b4e3-53b6-e3a3-83d8b4a63b3d?t=1657529597781) (2024.02.04.).
35. Stankiewicz, Wojciech: A Rigid View of Sovereignty in International Diplomacy, Polish Political Science Vol. XXXIX 2010 PL ISSN 0208-7375 (<https://czasopisma.marszalek.com.pl/images/pliki/ppsy/39/ppsy2010015.pdf>) (2024.01.10.).

36. Szabó N. József: Magyar–török kulturális kapcsolatok a második világháborút követően. Világtörténet 1.
37. Towards an Effective and Principled EU Migration Policy Recommendations for Reform June, HRW.org (2018) (https://www.hrw.org/sites/default/files/supporting_resources/hrw_eu_migration_policy_memo_0.pdf) (2024.02.27.).
38. Vig Emese: Nincsenek erdélyi gyökerei, de két gyereke Kolozsváron született – bemutatkozott Grezsa Csaba, az új kolozsvári főkonzul, Transtelex, (2022) (<https://transtelex.ro/kozelet/2022/08/10/bemutatkozott-grezsa-csaba-az-uj-kolozsvari-fokonzul>) (2024.02.12.).
39. Vizi Balázs: A nemzetpolitika feltételrendszere az uniós tagság körülményei között. Magyar Kisebbség, 2006/3-4. 39–65.
40. Windt Szandra: Külföldiek rendszete, bevándorlás és menekültügy. In Korinek László (szerk.): Értekezések a rendészetről. Budapest, Nemzeti Közszerológati Egyetem Rendészettudományi Kar, (2014.).

Internetes források

1. "D" típusú vízum az első tartózkodási engedély megszerzéséhez, OIF (http://www.bmbah.hu/index.php?option=com_k2&view=item&layout=item&id=2091&Itemid=2354&lang=hu) (2024.03.09.).
2. 2023 Turkey-Syria Earthquake, Disaster Philanthropy, CDP (2024) (<https://disasterphilanthropy.org/disasters/2023-turkey-syria-earthquake/>) (2024.02.20.).
3. A kormány tagjai, Magyarország Kormánya (<https://kormany.hu/a-kormany-tagjai>) (2024.01.27.).
4. A Magyarországon állampolgárságot kapott személyek az előző állampolgárság országa szerint, KSH (https://www.ksh.hu/stadat_files/nep/hu/nep0033.html) (2024.02.11.).
5. Anyasági támogatás, Magyar Államkincstár (<https://www.allamkincstar.gov.hu/csaladok-tamogatasa/gyermekvallalas-tamogatasa/anyasagi-tamogatasa>) (2024.02.12.).
6. Borsi Balázs: Románul is megtanult Magyarország új kolozsvári főkonzulja, Grezsa Csaba, maszol.ro, (2022) (<https://maszol.ro/belfold/Romanul-is-megtanult-Magyarország-uj-kolozsvari-fokonzulja-Grezsa-Csaba>) (2024.02.11.).

7. Bulgaria and Romania to join Schengen area starting with air and sea borders: Commission welcomes landmark Council decision , European Commission (2023) (https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_23_6861) (2024.03.09.).
8. CATL Magyarország (<https://www.catl.com/en/enterpriseinfoHungary/>) (2024.03.03.)
9. Eltakarta a szemek előtt: a BYD-gyár mellett egy másik óriásberuházás is készül Szegeden, vilaggazdasag.hu (2024.) (<https://www.vg.hu/vilaggazdasag-magyar-gazdasag/2024/02/eltakarta-a-szemek-elol-a-byd-gyar-mellett-egy-masik-oriasberuhazas-is-keszul-szegeden>) (2024.03.03.).
10. European Commission: Statistics on short-stay visas issued by the Schengen States (https://home-affairs.ec.europa.eu/policies/schengen-borders-and-visa/visa-policy/statistics-short-stay-visas-issued-schengen-states_en) (2024.03.09.).
11. European Commission: Statistics on short-stay visas issued by the Schengen States (https://home-affairs.ec.europa.eu/policies/schengen-borders-and-visa/visa-policy/statistics-short-stay-visas-issued-schengen-states_en) (2024.03.09.).
12. Felszállt a Wizz Air első isztambuli járata, Wizzair, (2023) (<https://wizzair.com/hu-hu/informaciok-es-szolgalatasok/bemutakozas/hirek/2023/03/31/felszallt-a-wizz-air-elso-isztambuli-jarata>) (2024.02.20.).
13. Fiatalok életkezdési támogatása és babakötvény, család.hu, (2023) (<https://csalad.hu/tamogatasok/fiatalok-eletkezdesi-tamogatas-a-es-babakotveny>) (2024.02.12.).
14. Fülöp Orsolya: Forinttámogatások erdélyi magyar családoknak: hogyan működik a Köldökszinór Program? maszol.ro, (2019) (<https://maszol.ro/belfold/109821-forinttamogatasok-erdelyi-magyar-csaladoknak-hogyan-m-kodik-a-koldokzsino-r-program>) (2024.02.12.).
15. Grezsa Csaba főkonzul: október 23. elsősorban a magyaroké, de minden szabadságszerető népé is, maszol.ro, (2023) (<https://maszol.ro/belfold/Grezsa-Csaba-fokonzul-oktober-23-elsosorban-a-magyaroke-de-minden-szabadsagszereto-nepe-is>) (2024.02.12.).
16. Hivatalos: itt épül az újabb kínai gyár Magyarországon, Forbes (2023) (<https://forbes.hu/uzlet/kinai-autogyar-szijjarto-jaszag/>) (2024.03.03.).
17. International Centre for Migration Policy Development., National consular services are stretched to the limit by COVID-19.(2020). (<https://www.icmpd.org/news/national-consular-services-are-stretched-to-the-limit-by-covid-19>) (2024.03.10).

18. Isztambuli járatot indít a Wizz Air Debrecenből, Wizzair, (2024)
(<https://wizzair.com/hu-hu/informaciok-es-szolgaltatasok/bemutakozas/hirek/isztambuli-jaratot-indit-a-wizz-air-debrecenbol>) (2024.02.20.).
19. Juhász Attila: Így szavazhatnak a Magyarország határain túl élő magyarok április 3-án, Magyar Nemzet,(2022)
(<https://magyarnemzet.hu/belfold/2022/03/igy-szavazhatnak-a-magyarorszag-hatarain-tul-elo-magyarok-aprilis-3-an>) (2024.02.12.).
20. Konzuli Szolgálat: Törökország, konzinfo.hu
(<https://konzinfo.mfa.gov.hu/kulkepviseletek/torokorszag-fokonzulatus-isztambul>) (2024.02.20.).
21. Kose, Ozan: Hungarian Search and Rescue Team Arrives in Turkey after Tragic Earthquake, Hungarian Conservative, (2023)
(https://www.hungarianconservative.com/articles/current/hungary_turkey_earthquake_aid_assistance_friend_orban_szijjarto_novak_erdogan/) (2024.02.20.).
22. Magyar Kata, Megyesi Dénes: Ezt érdemes tudni a vendégmunkások hazai foglalkoztatásáról szóló törvényről, Adó online, (2023)
(<https://ado.hu/munkaugyek/ezt-erdemes-tudni-a-vendegmunkasok-hazai-foglalkoztatasarol-szolo-torvenyrol/>) (2024.01.27.).
23. Magyarország energiabiztonsága nem garantálható a türk államok nélkül Magyarország Kormánya (2023)
(<https://kormany.hu/hirek/magyarorszag-energiabiztonsaga-nem-garantalhato-a-turk-allamok-nelkul>) (2024.01.27.).
24. Magyarország Főkonzulátus Isztambul
(<https://isztambul.mfa.gov.hu/news/beutazas-szemelyigazolvannyal>) (2024.02.29.)
25. Magyar Országgyűlés: Dr. Martonyi János, külügyminiszter felszólalása az országgyűlés előtt, 202. ülésnap (2001.04.19.), 2. felszólalás
(https://www.parlament.hu/web/guest/folyamatban-levo-torvenyjavaslatok?p_p_id=hu_parlament cms_pair_portlet_PairProxy_INSTANCE_9xd2Wc9jP4z8&p_p_lifecycle=1&p_p_state=normal&p_p_mode=view&p_auth=QBI2rZmQ&_hu_parlament cms_pair_portlet_PairProxy_INSTANCE_9xd2Wc9jP4z8_pairAction=%2Finternet%2Fcpqlsql%2Fogy_naplo.naplo_fadat%3Fp_ckl%3D36%26p_uln%3D202%26p_felsz%3D2%26p_szoveg%3D%26p_felszig%3D2) (2024.01.24).
26. Magyarország kormánya: A magyar kormány öt pillérre építette családpolitikáját, (2021.)

- (<https://kormany.hu/hirek/a-magyar-kormany-ot-pillerre-epitette-csaladpolitikajat>)
(2022. 11.19.).
27. Makkay József: A kultúr- és sportdiplomáciát tartja a kolozsvári főkonzulátus erősségének a magyar főkonzul, *kronika.ro*, (2023)
(<https://kronikaonline.ro/erdelyi-hirek/a-kultur-es-sportdiplomaciat-tartja-a-kolozsvari-fokonzulatus-erossegenek-a-magyar-fokonzul>) (2024.02.11.).
28. Minden várakozást felülmúltak a turizmus 2022. évi eredményei, idén akár a 2019. évi rekord beállítása sem elképzelhetetlen, Nemzeti Turisztikai Adatszolgáltató Központ (2023)
(<https://info.ntak.hu/hirek/minden-varakozast-felulmultak-a-turizmus-2022-evi-eredmenyei-iden-akar-a-2019-evi-rekord-beallitasa-sem-elkepzelhetetlen>) (2024.03.09.).
29. Nagy érdeklődés övezi Törökországban a magyar-török kulturális évad programját, Magyarország Kormánya, (2024)
(<https://kormany.hu/hirek/nagy-erdeklodes-ovezi-torokorszagban-a-magyar-torok-kulturalis-evad-programjait>) (2024.02.25.).
30. Növeli törökországi járatai számát a Wizz Air, Wizzair (2023)
(<https://wizzair.com/hu-hu/informaciok-es-szolgaltatasok/bemutakozas/hirek/noveli-torokorszagi-jaratai-szamat-a-wizz-air>) (2024.02.20.).
31. Relations between Türkiye and Hungary, Republic of Türkiye, Ministry of Foreign Affairs (<https://www.mfa.gov.tr/relations-between-turkiye-and-hungary.en.mfa>) (2024.02.25.).
32. RMDSZ: 1,1 millió magyar lehet Romániában, (2023)
(<https://rmdsz.ro/aktualis/hirek/11-millio-magyar-lehet-Romaniaban>) (2024.02.04.).
33. RMDSZ: Négy fő célt tűz ki az RMDSZ az európai parlamenti választásra (2024)
(<https://rmdsz.ro/aktualis/hirek/Negy-fo-celt-tuz-ki-az-RMDSZ-az-europai-parlamenti-valasztasra>) (2024.02.04.).
34. Sajtóközlemény - Több mint 770 ezer levelet küld ki az NVI a határon túlra, NVI, (2021) (<https://www.valasztas.hu/sajtokozlemeney-2021/5>) (2024.02.12.).
35. Szijjártó Péter: A konzuli védelemre regisztráltak üzenetet kaptak a következő evakuációs műveletről, Magyar Nemzet 2023,
(<https://magyarnemzet.hu/kulfold/2023/10/szijjarto-peter-a-konzuli-vedelmre-regisztráltak-uzenetet-kaptak-a-kovetkezo-evakuacios-muveletrol-video>) (2024.03.09.).
36. Szijjártó Péter: Ha egy kínai beruházás Európába jön, az nagy valószínűséggel Magyarországra jön.Világgazdaság, (2023)

- (<https://www.vg.hu/kozelet/2023/10/szijjarto-peter-ha-egy-kinai-beruhazas-europaba-jon-az-nagy-valoszinuseggel-magyarorszagra-jon>) (2024. 01. 27.).
37. Szijjártó Péter: Rekordot döntött tavaly a magyar–török kereskedelmi forgalom, Magyar Nemzet (2024) (<https://magyarnemzet.hu/kulfold/2024/02/szijjarto-peter-rekordot-dontott-tavaly-a-magyar-torok-kereskedelmi-forgalom-video>) (2024.02.25.).
38. Tájékoztató: a hazai anyakönyvi feladatokat ellátó hatóságokról és a Budapest Főváros Kormányhivatalának hazai anyakönyvezéssel kapcsolatos elérhetőségeiről (https://kormanyhivatalok.hu/sites/default/files/2023-07/tajekoztato-hazai-anyakonyvi-feladatokat-ellato-hatosagokrol-es-elarhetosegunkrol_2023_07_05_0.pdf) (2024.02.12.).
39. The Diplomatic Service of the European Union: Good stories on consular support for EU citizens stranded abroad (2020) (https://www.eeas.europa.eu/eeas/good-stories-consular-support-eu-citizens-stranded-abroad_en) (2024.03.09.).
40. Törökországi tranzit nélkül nincs biztonságos energiaellátás Magyarországon, Magyarország Kormánya, (2023) (<https://kormany.hu/hirek/torokorszagi-tranzit-nelkul-nincs-biztonsagos-energiaellatas-magyarorszagon>) (2024.02.25.).
41. Türk Államok Szervezete és Magyarország, Magyarország Képviseleti irodája (<https://www.turkkon.hu/HU/>) (2024.02.22.).
42. Tusványos - Beneda Attila: A családtámogatások jelentős részéhez a külföldi magyarok is hozzáférnek, Magyarország Kormánya (2023) (<https://kormany.hu/hirek/tusvanyos-beneda-attila-a-csaladtamogatások-jelentős-részéhez-a-külföldi-magyarok-is-hozzafernek>) (2024.01.27.).
43. Varga Judit :Jól halad a 2024 második félévi magyar uniós elnökség előkészítése, Magyarország Kormánya, (2023) (<https://kormany.hu/hirek/varga-judit-jol-halad-a-2024-es-magyar-unios-elnokseg-elokeszitese>) (2024.01.25.).
44. Yapı Merkezi Undertakes the Construction of BMW Group's Facilities in Hungary, TebaNews, (2022) (<http://www.tebanews.com.tr/read/0000423084>) (2024.03.03.).